

Sähköisen taloushallinnon käyttö
Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyrityksissä

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Visamäki, Liiketalouden koulutusohjelma

syksy 2017

Paula Ylhäinen

Liiketalouden koulutusohjelma

Visamäki

Tekijä	Paula Ylhäinen	Vuosi 2017
Työn nimi	Sähköisen taloushallinnon käyttö Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyrityksissä	
Työn ohjaaja/t	Kyllikki Valkealahti	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa sähköisen taloushallinnon käyttöä toimeksiantajana toimineen Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyrityksissä. Tutkimuksen lähtökohtina oli selvittää, mitä hyötyä asiakasyritykset ovat saaneet sähköisestä taloushallinnosta omassa liiketoiminnassaan sekä miten toimeksiantaja Omni Yrityspalvelut Oy voisi paremmin palvella asiakasyrityksiä koskien sähköistä taloushallintoa. Tutkimuksessa kartoitettiin myös asiakasyritysten kiinnostusta sisäisen laskentatoimen palveluihin.

Työn empiirinen osuus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena, jossa tutkimukseen osallistuneille yrityksille lähetettiin nettiselainpohjainen kyselylomake sähköpostitse. Vastausprosentiksi muodostui 50,8 prosenttia.

Tutkimuksen tuloksista voitiin todeta, että Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyritykset käyttävät vielä osittain vähän sähköistä taloushallintoa. Yrityksissä, joissa sähköinen taloushallinto oli käytössä, koettiin sen hyötyinä olevan tiedon helpompi ja reaaliaikaisempi saatavuus. Ajansäästöä pidettiin myös tärkeänä hyötynä. Tutkimuksessa tuli esille, että yritykset olivat varsin tyytyväisiä yhteistyöhön Omni Yrityspalvelut Oy:n kanssa. Kuitenkin joissakin yrityksissä toivottiin enemmän tietoa koskien sähköisen taloushallinnon toimintoja. Myös ohjelmistojen teknistä tukea toivottiin ongelmatilanteissa. Tutkimuksen mukaan tilitoimistolta saatava asiantuntijuus oli vahvimmin esiin tullut syy käyttää tilitoimistopalveluita yrityksen taloushallinnon hoitamisessa. Yritykset olivat kiinnostuneita sisäisen laskentatoimen palveluista eniten tilinpäätös- ja verosuunnittelu sekä sopimusten ja muiden asiakirjojen laadintapalveluista.

Avainsanat taloushallinto, sähköinen, asiakaspalvelu, tilitoimisto

Sivut 46 sivua, joista liitteitä 9 sivua

Degree Program in Business Economics
Visamäki

Author	Paula Ylhäinen	Year 2017
Subject	The use of electronic financial administration in the corporate customers of Omni Yrityspalvelut Ltd.	
Supervisors	Kyllikki Valkealahti	

ABSTRACT

The purpose of this Bachelor's thesis was to survey the use of electronic financial administration in the corporate customers of Omni Yrityspalvelut Ltd. The starting point of the study was to find out what benefits the customer companies have received from electronic financial administration in their own business. The aim was also to find out how the client of the thesis Omni Yrityspalvelut Ltd. could improve its customer service concerning electronic financial administration. Customer companies' interest towards management accounting services was also studied.

The empirical part of the thesis was performed as a quantitative survey. A web-based questionnaire was sent via e-mail to companies participating in the survey. The response rate was 50.8 percent.

According to the research results, the corporate customers still partially use little electronic financial administration. The companies using electronic financial administration experienced easier and more real-time access to information that benefits them. Companies also thought time saving is an important benefit. The study showed that the companies were quite satisfied with the cooperation with Omni Yrityspalvelut Ltd. However, some companies wished more information on e-financial functions. Technical support was also hoped in the event of problems with the software. According to the study, expertise from the account company was one of the top reasons for using accounting company services in managing the financial administration of a company. In terms of internal accounting services, companies were most interested in financial statements and tax planning, as well as in the preparation of contracts and other documents.

Keywords electronic financial administration, customer service, accounting company

Pages 46 pages including appendices 9 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Työn tavoite ja aiheen rajaaminen.....	2
1.2	Tutkimusmenetelmä	3
1.3	Työn rakenne.....	5
2	TALOUSHALLINTO.....	6
2.1	Sähköinen taloushallinto.....	6
2.2	Pilvipalvelun käyttö sähköisessä taloushallinnossa	7
2.3	Sähköinen vs. digitaalinen taloushallinto.....	8
3	TALOUSHALLINNON PROSESSIT	9
3.1	Ostolaskut.....	9
3.2	Myyntilaskut.....	10
3.3	Matka- ja kululaskut	10
3.4	Maksuliikenne ja kassanhallinta.....	11
3.5	Palkanlaskenta.....	12
3.6	Pääkirjanpito	12
3.7	Raportointi ja viranomaisilmoitukset.....	13
3.8	Arkistointi	13
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET	15
4.1	Kyselyn rakenne	15
4.2	Yrityksen perustiedot, kysymykset 1–5.....	16
4.3	Sähköinen taloushallinto ja tilitoimistopalvelut, kysymykset 6–7	18
4.4	Perinteistä taloushallintoa käyttävät yritykset, kysymykset 8–9.....	20
4.5	Sähköisen taloushallinnon työkalujen käyttö, kysymys 10.....	21
4.6	Tiliotteet, kysymykset 11–12	21
4.7	Ostolaskut, kysymykset 13–15.....	22
4.8	Myyntilaskut, kysymykset 16–17	22
4.9	Omni Yrityspalvelut Oy:n tarjoamat palvelut, kysymykset 18–23.....	23
4.10	Sähköisen taloushallinnon vaikutukset, kysymykset 24–26	27
4.11	Kiinnostus tilitoimiston tarjoamiin palveluihin, kysymys 27.....	31
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	32
6	POHDINTA.....	34

Liitteet

Liite 1	Saatekirje kyselytutkimukseen
Liite 2	Kyselytutkimuksen kysymykset
Liite 3	Taulukko 2

1 JOHDANTO

Sähköinen taloushallinto on tullut jäädäkseen yritysten taloushallinnon prosessien tehokkuuden parantamisessa. Suomessa on menty jo pari vuosikymmentä kohti tilannetta, jossa yritykset siirtyvät perinteisestä paperisesta taloushallinnosta kohti sähköistä- ja digitaalista taloushallintoa. Siirtymä on kuitenkin ollut hitaampaa kuin olisi voitu olettaa sen puolesta, että Suomi on ollut pitkään johtavia teknologiamaita ja Suomessa osataan käyttää hyvin hyödyksi tietotekniikkaa ja tietotekniikan innovaatioita.

Digitaalinen taloushallinto tähtää yritysten talouden prosessien kattamiseen yli yritys- ja organisaatorajojen. Sähköistä taloushallintoa voidaan pitää digitaalisen taloushallinnon esiasteena. Digitaalisessa taloushallinnossa yritystieto on saatavissa tehokkaasti ja ajantasaisesti kaikille tiedon tarvitseville toimijoille ja sitä pidetään kehittyneempänä taloushallinnon prosessina verraten sähköiseen taloushallintoon. (Lahti & Salminen 2014, 26.)

Yritysten taloushallinnon prosessien siirtyessä yhä kasvavassa määrin automatisoiduksi, on tilitoimistojen työnkuvassa tapahtunut muutoksia. Kehittyvät ja kasvavat tilitoimistot ovat tarttuneet tähän digitalisoituneeseen tapaan hoitaa yritysten taloushallintoa muuttamalla palvelukonseptiaan tavanomaisen kirjanpidon ja palkanlaskennan lisäksi talouskonsultoinnin, veroneuvonnan ynnä muiden taloushallinnon asiantuntijapalveluiden tarjoamiseen. TietoAkseli Oy ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu ovat tutkineet vuonna 2015 digitaalisen taloushallinnon hyötyjä ja alan tulevaisuuden tarpeita pk-yrityksissä valtakunnallisessa kaksivuotisessa MUKA-hankkeessa. MUKA-hankkeen tutkimuksen tuloksista oli nähtävissä, että tilitoimistojen tulee erottautua toisistaan tarjoamalla asiantuntijuuttaan jatkojalostamalla digitalisoitua informaatiota asiakasyritystensä käyttöön.

Sähköinen ja digitaalinen taloushallinto yrityksissä antaa mahdollisuuden reaaliaikatalouteen (RTE). Reaaliaikatalous tarkoittaa sitä, että kaikki liiketoimintatieto on standardoitu ja on koneluettavassa muodossa. Tämä vapauttaa yritysjohton johtamaan liiketoimintaa ja yrityksessä voidaan teettää työntekijöillä töitä, jotka ovat yritykselle tuottavampia ja merkittävimpiä kuin työ, joka soveltuu parhaiten ohjelmistorobotiikalle. RTE-datan avulla yrityksellä on pääsy reaaliaikaiseen kasvavirtatietoon ja kassavirtaennusteeseen. Se, että ihmistä ei tarvita talousraportoinnissa ja kirjanpitoitehtävissä, luo huimia säästöjä. Suomen tasolla puhutaan jopa 4,5 miljardin euron vuosittaisista säästöistä. RTE-datan teknologia on olemassa ja standardointikin suurimmalta osin valmis. Tulevaisuudessa RTE-datan tarjonta on laajempaa ja siirtyään verkkolaskuista e-kuittien käyttöön. Varovaisten laskelmien mukaan

paperilaskuista sähköisiin kuitteihin siirtymisestä syntyy säästöä 5–7 euroa transaktiota kohti. (Saarnio 2017.)

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Pohjois-Savossa vaikuttava Omni Yrityspalvelut Oy. Omni tarjoaa yrityksille ja maataloille tilitoimisto-, talouspäällikkö- ja muita taloushallintopalveluja, yrityskoulutusta ja -konsultointia sekä kehittämishankkeiden suunnittelua ja toteuttamista. Omni Yrityspalvelut Oy on auktorisoitu taloushallintoliiton jäsen ja se työllistää yrittäjä Pirjo Mannisen lisäksi kuusi työntekijää vakituisesti. Omni Yrityspalvelut Oy:n tilat sijaitsevat Kiuruvedellä. Yritys on perustettu vuonna 2008. Omni Yrityspalvelut Oy on erikoistunut tarjoamaan rutiinikirjanpidon lisäksi asiakasyrityksilleen kokonaisvaltaista asiantuntijapalvelua mm. apua yrityksen sisäiseen laskentatoimeen budjetoinnin, hinnoittelun, investointi-, talous- ja rahoitussuunnittelun myötä. (Omni Yrityspalvelut Oy n.d.; Manninen 2017.)

1.1 Työn tavoite ja aiheen rajaaminen

Opinnäytetyön tavoitteena on saada tutkimustietoa siitä, mitä parannettavaa sähköisen taloushallinnon prosesseissa olisi asiakas- ja kirjanpitoyrityksen välisessä yhteistyössä. Tarkoitus on myös tuoda esille, miten ja mihin liiketoiminnallisiin osa-alueisiin sähköinen taloushallinto on vaikuttanut asiakasyrityksissä. Opinnäytetyön avulla toimeksiantajalla on mahdollisuus saada tietoa asiakkaiden kokemuksista sähköisestä taloushallinnosta ja mahdollisesti kehittää siten asiakaspalveluaan.

Yksi tutkimuksen tavoite on saada tietoa asiakaskunnalle koituvista hyödyistä liittyen sähköiseen taloushallintoon. Mittaavina hyötyinä mm. työajansäästö ja reaaliaikaisen tiedon saatavuus. Työssä pyritään vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millä tavoin sähköiset toiminnot kirjanpidossa ovat vaikuttaneet yrityksen toimintaan?
- Mitkä toiminnot koetaan tärkeimmiksi ja käytetyimmiksi sähköisessä kirjanpidossa?
- Miten työnjako kirjanpitoyrityksen kanssa on jaettu sähköisessä taloushallinnossa?
- Mitä ongelmia on sähköisessä taloushallinnossa asiakkaan näkökulmasta?

Opinnäytetyö on kirjoitettu toimeksiantajan yritysasiakkaiden näkökulmasta. Tutkimus rajataan koskemaan tilitoimiston asiakkaan kokemusta sähköisestä taloushallinnosta ja sen vaikutuksista asiakasyrityksen liiketoimintaan. Työssä käsitellään oleellisimpia ulkoisen laskentatoimen prosesseja: myynti- ja ostolaskuja, matka- ja kululaskuja, maksuliikennettä, palkanlaskentaa sekä pääkirjanpitoa. Pääkirjanpito koostaa kaikki edellä mainitut osa-alueet kirjanpidossa. Lisäksi käsitellään

raportointia ja arkistointia. Teoreettisessa osuudessa käsiteltävien taloushallinnon prosessien pääpainopiste on sähköisessä taloushallinnossa. Työssä vertaillaan kuitenkin sähköistä ja perinteistä paperista taloushallintoa, koska osa toimeksiantajan yritysasiakkaista käyttää edelleen vain perinteistä taloushallintoa sähköisen sijaan. Työssä käsitellään lisäksi sisäisen laskentatoimen puolta ja tarkastellaan toimeksiantajan asiakasyritysten halukkuutta sisäisen laskentatoimen palveluihin.

1.2 Tutkimusmenetelmä

Kvantitatiivinen tutkimus tarkoittaa määrällistä tutkimusta, jossa selvitetään lukumäärien ja prosenttiosuuksien kautta vastauksia tutkimuskysymyksiin. Kvantitatiivisen tutkimuksen yksi päämäärä on myös selvittää eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Jotta kvantitatiivinen tutkimus olisi luotettava ja käyttökelpoinen, edellyttää se riittävän suurta ja edustavaa otosta. Tutkimusmenetelmänä tässä opinnäytetyössä toimii kyselytutkimus. Kyselyn tuloksia tarkastellaan kvantitatiivisella menetelmällä. Kyselylomake käsittää suljettujen kysymysten lisäksi myös avoimia kysymyksiä, joita tarkastellaan kvalitatiivisella otteella. (Heikkilä 2004, 16.)

Tutkimuksen kohteena on aina jokin tietty kohde, jota kutsutaan perusjoukoksi. Tutkimuksen alussa päätetään, tehdäänkö tutkimus kokonaistutkimuksena, jossa tarkastellaan kaikkia perusjoukon otantayksiköitä, vai tarkastellaanko vain osaa perusjoukkoa. Mikäli tutkimuksen kohteena on osajoukko, tulee sen edustaa koko perusjoukkoa ikään kuin sen pienoiskoossa. Opinnäytetyön kyselytutkimuksen perusjoukko on Omni Yrityspalvelut Oy:n kuukausitason yritysasiakkaat. Tutkimus on tehty kokonaistutkimuksena, jossa jokainen perusjoukon otantayksikkö on otettu mukaan tutkimukseen. Kokonaistutkimus on perusteltua opinnäytetyössä tutkimuksen kohteen perusjoukon ollessa pieni, 66 yritysasiakasta. (Holopainen & Pulkkinen 2012, 29.)

Opinnäytetyön tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä käytetään Internetin kautta tehtävää www-kyselyä. Tämän kaltaisessa tiedonkeruumenetelmässä haasteena on kyselyn teknisen toteutuksen onnistuminen. Pohdittavina asioina tulevat kyseeseen ainakin miten tieto tutkimuksesta saadaan tutkittaville, sekä miten estetään tutkimukseen kuulumattomien henkilöiden vastaaminen. Internet-pohjaisella kyselyllä vastaukset saadaan nopeasti. Toisaalta vastausprosentti riippuu kohdejoukosta ja sen aktiivisuudesta toisin kuin esim. tehtäessä puhe- tai henkilökohtainen haastattelu, joissa vastausprosentti on yleensä korkea. Pitkien kyselylomakkeiden käyttömahdollisuus on hyvä nettikyselyissä, mutta vastauskato lisääntyy kysymysten määrän lisääntyessä. Avointen kysymysten kohdalla vastaajat jättävät helposti vastaamatta Internet-kyselyssä. Verratessa henkilökohtaiseen tai puhe- haastatteluun, Internet-kyselyssä väärinkäsitysmahdollisuus on

suuri sekä vastausten tarkkuus voi jäädä kyseenalaiseksi. (Heikkilä 2004, 20.)

Onnistuneen kvantitatiivisen tutkimuksen perusvaatimuksiin kuuluvat validiteetin, reliabiliteetin, objektiivisuuden, tehokkuuden ja taloudellisuuden, avoimuuden ja tietosuojan täytyminen. Yksi tärkeimpiä perusvaatimuksia on myös tutkimuksen hyödyllisyys ja käyttökelpoisuus. Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä, että tutkimuksessa mitataan sitä mitä sen oli tarkoituskin selvittää. Validius täyttyy tutkimuksessa, kun mitattavat käsitteet ja muuttujat ovat tarkoin määriteltynä. Tällöin suoritettavat mittaukset ovat keskimäärin oikeita. Reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimuksen tulosten tarkkuutta eli luotettavuutta. Luotettavat tutkimustulokset vaativat, että tutkimukseen osallistunut otos edustaa koko tutkittavaa perusjoukkoa. Tämä tulee esille varsinkin tutkimuksessa, jossa otoskoko on pieni. Mikäli pieni otoskoko ei edusta koko perusjoukkoa, tulee vaaraksi tutkimustulosten sattumanvaraisuus. (Heikkilä 2004, 29–30.)

Kolmas onnistuneen kvantitatiivisen tutkimuksen perusvaatimus Heikkilän mukaan on objektiivisuus eli puolueettomuus. Tutkija ei saa sortua tahalliseen tulosten vääristelyyn. Tahattomia virheitä saattaa sattua, mutta ne tulee ottaa huomioon tulosten raportoinnissa. Tutkija ei saa vaikuttaa omilla henkilökohtaisilla tarkoituksillaan tutkimusprosessiin. Tutkimuksen perusvaatimuksiin kuuluvat myös tehokkuus ja taloudellisuus. Tämä perusvaatimus korostuu etenkin markkinointitutkimuksissa, joihin liittyy taloudellisia tavoitteita. Opinnäytetyössä hyötyä ei usein mitata rahassa, mutta niissäkin tarpeeksi suuri panostus tutkimuksen tekemiseen voi maksaa itsensä takaisin esimerkiksi työtarjouksena opinnäytetyön toimeksiantajan taholta. Tutkimus on taloudellinen, kun hyöty ja kustannukset ovat keskenään oikeassa suhteessa. (Heikkilä 2004, 30–31.)

Tutkimustulosten raportoinnissa tulee esittää kaikki tärkeät tulokset ja johtopäätökset eikä tuloksia tule rajoittaa vain toimeksiantajan kannalta edullisiin tuloksiin. Epätarkkuusriskit tulee kertoa ja niiden vaikutus tulosten yleistettävyyteen tulee pyrkiä selvittämään. Raportoinnissa tulee ottaa huomioon tutkimukseen osallistuneiden yksityisyyden suoja. Tuloksia julkaistaessa lähtökohtana on pitää yksilöiden ja yritysten tietosuojaa, eikä siten tilastoyksikköä koskevia tietoja luovuteta tiedon käyttäjille tunnistettavassa muodossa. Kvantitatiivisen tai minkä tahansa muunkin tutkimuksen yksi tärkeimmistä perusvaatimuksista on tutkimuksen hyödyllisyys ja käyttökelpoisuus. Tutkimuksen tulisi tuoda jotain uutta esiin ja hyvä tutkimus antaa toimeksiantajalle hyödyllistä tietoa kehittää omaa toimintaansa. (Heikkilä 2004, 31–32.)

1.3 Työn rakenne

Työn rakenne muodostuu teoriaosuudesta, jossa käsitellään ensimmäisenä taloushallinnon määritelmää ja taloushallinnon hoitamista sähköisesti. Tämän jälkeen käsitellään yksityiskohtaisemmin taloushallinnon prosesseja. Tutkimusosiossa syvennyttään tarkastelemaan kyselytutkimuksen tuloksia käsittelemällä ja analysoimalla vastauksia, jotta määritellyn tutkimusongelmaan saataisiin ratkaisu. Työn loppuosassa pohditaan saatuja tuloksia ja arvioidaan tutkimuksen onnistumista kvantitatiivisen tutkimuksen perusvaatimusten kautta.

2 TALOUSHALLINTO

”Taloushallinnolla tarkoitetaan järjestelmää, jolla organisaatio seuraa taloudellisia tapahtumia siten, että se voi raportoida toiminnastaan sidosryhmilleen” (Lahti & Salminen 2014, 16). Taloushallinnon tehtävä on siten tuottaa yrityksessä informaatiota eri tahoille. Riippuen tiedon käyttäjästä voidaan taloushallinto jakaa ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen. (Lahti & Salminen 2014, 16.)

Ulkoisen laskentatoimen tuottaman informaation käyttäjiä ovat yleensä yrityksen ulkopuoliset sidosryhmät, joita ovat mm. viranomaiset, yrityksen omistajat ja työntekijät, asiakkaat, toimittajat ja yrityksen yhteistyökumppanit. Sisäinen eli johdon laskenta taas tuottaa taloushallinnon tietoa yrityksen johdolle päätöksenteon tueksi. Talousohjauksella pyritään analysoimaan ja ennustamaan yrityksen taloudellista tilaa ja seuraamaan strategisia mittareita. Sisäinen laskentatoimi tuottaa ulkoista laskentatoimea monipuolisempaa tulosraportointia talousohjauksen tueksi ja tämä tieto on tarkoitettu vain yrityksen johdon käyttöön. (Lahti & Salminen 2014, 177.)

Kirjanpitolain (1997/1336) mukaan jokainen liike- tai ammattitoimintaa harjoittava on kirjanpitovelvollinen. Kirjanpidon säännökset on määriteltä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa, sekä valtioneuvoston asetuksessa erikseen pien- ja mikroyrityksille ja muille kirjanpitovelvollisille. Työ- ja elinkeinoministeriön asettama kirjanpitolautakunta voi myös ohjeistaa ja antaa lausuntoja koskien kirjanpitosäännöksiä. Taloushallinto on yrityksen keskeinen osa yritystoiminnan lakisääteisten velvollisuuksien täyttämässä. Käytännön tasolla lakisääteisistä velvoitteista huolehditaan taloushallinnossa ylläpitämällä yrityksen talouden tapahtumista pääkirjanpitoa ja osakirjanpitoa, tuottamalla raportteja ja hoitamalla arkistointi normien mukaisesti.

2.1 Sähköinen taloushallinto

Sähköisessä taloushallinnossa yrityksen talouteen liittyvät tehtävät ja toiminnot hoidetaan sähköisessä ohjelmistossa. Kirjanpito on sähköisessä taloushallinnossa pitkälti automatisoitua. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esim. myyntilaskutus ja ostolaskut kirjautuvat myynti- ja ostoreskontriin automaattisesti laskun lähettämisen tai vastaanottamisen yhteydessä. Samaiset laskut siirtyvät samoin myös automaattisesti kirjanpidon pääkirjaan ja tuloslaskelmaan. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola 2013, 30, 44.)

Sähköinen taloushallinto vaatii käyttäjiltä yhteiskäyttöisen järjestelmän, jota sekä yritys että tilitoimisto voivat käyttää. Sähköisellä taloushallinnolla vältetään kahdenkertainen tallennustyö, mitä paperista taloushallintoa käyttäen ei pystytä välttämään. Töiden automatisoinnin myötä niin sanottu rutiinityö vähenee. (Helanto ym. 2013, 28.)

2.2 Pilvipalvelun käyttö sähköisessä taloushallinnossa

Pilvipalvelu on suomenkielinen nimitys termistä Software as a Service, josta käytetään lyhennettä SaaS. Yksinkertaistettuna pilvipalvelu tarkoittaa tietotekniikka- ja muiden ohjelmistopalveluiden tarjoamista Internetin kautta. Pilvipalveluiden käyttö perustuu käyttäjän suorittamiin kuukausittaisiin palvelumaksuihin, joiden myötä käyttäjä saa käyttöönsä ohjelmiston, jota ei tarvitse asentaa omalle työasemalle tai lähiverkon palvelimelle. Ohjelmistopalvelu on käytettävissä siis suoraan Internet-selaimella. Pilvipalvelun käytön mukana asiakas saa tietojen varmuuskopioinnit ja palvelun muun teknisen ylläpidon. (Helanto ym. 2013, 35.)

Pilvipalvelut ovat yleistyneet taloushallinnon käytössä. Tämä johtuu siitä, että pilvipalveluiden kautta hankittujen ohjelmistojen myötä yritysten ei tarvitse maksaa ohjelmistolisenssejä. Näin ollen yritykset säästävät sovellusten käytön kokonaiskustannuksissa. Pilvipalvelun kautta hankittu sähköinen taloushallinto tuo myös monia muitakin etuja verraten itse hankittuun ja asennettuun taloushallinnon ohjelmistoon. Näitä etuja ovat mm. käytön helppous, kun palveluntarjoaja huolehtii yrityksen puolesta sovellusten ylläpidosta, päivityksistä ja varmistuksista. Pilvipalvelun kautta taloushallinnon ohjelmistot ovat saavutettavissa koska vain, mistä vain ja millä laitteella vain. Ainoana vaatimuksena on Internet-yhteydellä varustettu tietokone. (Lahti & Salminen 2014, 45–46.)

Koska yritysten liiketoiminnassa on lisätty sähköisen taloushallinnon käyttöä, on pilvipalvelu mukautunut monipuoliseksi työkaluksi eri tyyppisille yrityksille. Varsinkin yritykset, jotka ovat hankkineet itselleen tilitoimistoilta kokonaisprosessipalveluita ja ulkoistaneet taloushallintonsa, hyötyvät pilvipalveluna toimivasta sähköisestä taloushallinnosta. Suuret yritykset hyötyvät pilvipalveluista, joissa taloushallinnon ohjelmistot ovat räätälöitävissä yrityksen tarpeiden mukaan. Pk-yrityksille taas on tarjolla pilvipalveluissa Internet-pohjaisia taloushallintojärjestelmiä suoraan sovelluspalvelutoimittajilta, mutta pilvipalveluina toimivia järjestelmiä on tarjolla myös osana tilitoimistojen tarjoamia ulkoistamispalveluita. Pienet yrityksetkin voivat hyötyä pilvipalveluna tuotetusta taloushallinnosta muun muassa ostolaskujen kierrätyksen ja sähköisten myyntilaskujen lähettämisen kautta. Aikaisemmin pienten yritysten ei ole kannattanut hankkia välttämättä pilvipalveluna taloushallinnon ohjelmistoa kustannussyistä. Ohjelmistomarkkinat ovat

kuitenkin kehittyneet ja siten sovellusten kohderyhmät ovat laajentuneet kustannusten pienentyessä. (Lahti & Salminen 2014, 47.)

2.3 Sähköinen vs. digitaalinen taloushallinto

Digitaalisen ja sähköisen taloushallinnon termien sisällössä on eroavaisuuksia. Sähköisen taloushallinnon voidaan katsoa olevan digitaalisen taloushallinnon esiaste. Kaikki yrityksen tietovirta kulkee digitaalisessa muodossa ja käsittelyvaiheet ovat automatisoituja, kun digitaalinen taloushallinto on saavutettu. Taloushallinnon aineisto käsitellään digitaalisessa taloushallinnossa sähköisesti jokaisessa vaiheessa. Sähköisessä taloushallinnossa voidaan joutua käsittelemään tietoa manuaalisesti esimerkiksi tilanteessa, jossa yritys vastaanottaa ostolaskun paperisena ja lasku muutetaan sähköiseen muotoon skannaamalla. Jotta voidaan puhua digitaalisesta taloushallinnosta, vaatii se taloushallinnon tietovirtojen kulkemista sähköisesti myös yrityksen sidosryhmien kanssa. Tällöin toimintaketjun jokainen osapuoli saa tiedon digitaalisessa muodossa. (Lahti & Salminen 2014, 23–27.)

3 TALOUSHALLINNON PROSESSIT

Yrityksessä on tärkeää tunnistaa sen taloushallinnon prosessit. Yrityksen liiketoiminta määrittelee, mitä prosesseja sen taloushallinnossa on käytössä. Tällaisia ovat ainakin myyntiprosessi, jossa palvelu tai tavara toimitetaan asiakkaalle. Ostoprosessissa taas hankitaan yritykselle palveluita tai tavaroita. Muita taloushallinnon prosesseja ovat matkalaskujen hallinta, palkkahallinto, pankkiyhteydet, kirjanpidon prosessi tositteista tilinpäätökseen ja raportointi. (Helanto ym. 2013, 42.)

Käytännössä tulisi ymmärtää, miten yritykselle hankitaan tarvittavat tuotteet ja palvelut. Lisäksi pitää ottaa huomioon, miten niitä kautta saadut ostolaskut hyväksytään, maksetaan ja toimitetaan kirjanpitoon. Myyntilaskutuksen puolella tulisi ymmärtää, miten asiakasta laskutetaan, raportointi myynnistä suoritetaan ja tieto siirretään kirjanpitoon. Palkkahallinnon puolella täytyy miettiä, miten työntekijät kirjaavat työtunnit ja miten tieto kulkee palkanlaskentaan ja edelleen kirjanpitoon. Tunnistamalla ja hallitsemalla kaikki yrityksen taloushallinnon prosessit, voidaan yrityksen taloustiedot koota tarvittaviksi raporteiksi ja toimittaa tiedot niitä tarvitseville tahoille. Tällaisia raportteja ovat muun muassa tuloslaskelma, tase, palkkalaskelmat sekä budjetti. (Hulkkonen 2015.)

Tässä opinnäytetyössä käydään läpi tiiviisti taloushallinnon prosesseista ostolaskut, myyntilaskut, matka- ja kululaskut, maksuliikenne ja kassanhallinta, palkanlaskenta, pääkirjanpito, raportointi ja arkistointi.

3.1 Ostolaskut

Perinteisessä taloushallinnossa ostolaskuprosessi muodostuu asiakas-yrityksen postissa vastaanottamasta laskusta, joka maksetaan nettipankissa laskun sinne tallentamisen jälkeen. Paperista kirjanpitoa käyttävät yritykset toimittavat paperiset laskut kirjanpitäjälle kirjanpitoon tallennettavaksi. Tässä kohtaa sama manuaalinen työ tehdään kahteen kertaan, ensin yrityksen edustajan ja tämän jälkeen kirjanpitäjän toimesta. (Helanto ym. 2013, 45.)

Verkkolaskut ovat yksi tärkeä osa sähköisessä taloushallinnossa. Mikäli yritys ei saa ostolaskuja verkkolaskuina, ei yritys pysty vähentämään ostotoiminnastaan manuaalista tallennustyötä. Sähköisen taloushallinnon ostolaskuprosessissa vältetään päällekkäisiä työtehtäviä. Käytännössä järjestelmään otetaan vastaan verkkolaskuja ja ulkoisen skan-

nauspalvelun kautta saapuneita skannattuja tiedostoja laskuista. Ostolaskut voidaan laittaa suoraan maksuun ilman verkkopankissa asioimista tai kierrättää ne hyväksyttämisen kautta. Sähköisessä taloushallinnossa ostolaskujen tiliöinti automatisoidaan laskun lähettäneen yrityksen mukaan. (Ojala 2016; Helanto ym. 2013, 45.)

3.2 Myyntilaskut

Myyntilaskuprosessissa perinteistä taloushallintoa noudattavat yritykset tulostavat laatimansa myyntilaskut asiakkaalle, jonka jälkeen kyseinen lasku postitetaan. Laskusta säilytetään oma kappale yrityksen omassa mapissa ja mahdollisen tilitoimiston omassa mapissa. Ennen myyntilaskun arkistointia tosite täytyy tiliöidä ja syöttää kirjanpito-ohjelmaan. (Helanto ym. 2013, 43.)

Sähköisessä taloushallinnossa tietoja pystytään käsittelemään ajantasaisesti ja päällekkäiset toiminnot jäävät pois. Myyntilaskutuksessa asiakkaalle toimitetaan lasku verkkolaskuna, sähköpostitse tai postipalveluna. Asiakkaille perustetaan sähköiseen järjestelmään tuoterekisteri, jonne määritellään kirjapidontilit ja muut tiliöintisäännöt. Näin myyntilaskut saadaan kirjautumaan automaattisesti pääkirjaan ja tuloslaskelmaan. Tieto laskujen maksutilasta päivittyy reaaliaikaisesti myyntireskontrassa, mikä antaa mahdollisuuden esimerkiksi huomautuskirjeen lähettämiseen tarvittaessa. (Helanto ym. 2013, 44.)

3.3 Matka- ja kululaskut

Mikäli yrityksen työntekijä joutuu työnsä puolesta matkustamaan tai tekemään itse pienhankintoja, maksetaan siitä matka- ja kulukorvausta. Perinteisesti matkalaskut maksetaan ostoreskontran tai palkanlaskennan kautta. Tällöin voidaan hyödyntää palkkajärjestelmässä olevaa henkilörekisteriä ja pankkiyhteystietoja tai ostoreskontrassa mahdollisesti käytössä olevaa integroitua omaa matkalaskumoduulia. Prosessin sähköistymisestä pienten yritysten kohdalla hyötyy lähinnä tilitoimisto. Kuitenkin jo yli 10 hengen yrityksissä sähköisellä matka- ja kulukorvausprosessilla on merkitystä ajansäästön ja päällekkäisen tallennustyön näkökulmasta. (Lahti & Salminen 2014, 101–102.)

Sähköistä matka- ja laskuprosessia hoidetaan kyseiseen tarkoitukseen rakennetulla sovelluksella. Matka- ja kulukorvauksen laatija syöttää silloin sovellukseen matkasuunnitelman tiedot muun muassa matkan lähtö- ja paluuajat, kilometrimäärät, kulkuvälineen, ateriat ynnä muut asiat, jotka vaikuttavat korvauksen suuruuteen. Laatija myös toimittaa liittyvät kuitit joko sähköisesti tai skannattuna sovellukseen. Tämän jälkeen esimies hyväksyy tai hylkää kyseisen matka- ja/tai kululaskun. Hyväksynnän jälkeen taloushallinnon tehtäväksi jää sekä kuittitarkastus ja

maksatus että kirjapitoonsiirto. Matka- ja kululaskujen osalta lakisääteisiä raportteja ovat verottajalle tehtävät vuosi-ilmoitukset. Raportteja tarvitaan myös matkavakuutuksia varten. Sähköisessä matka- ja kululaskujärjestelmässä on mahdollista saada ulos raportteja aina tarvittaessa. (Lahti & Salminen 2014, 107–109.)

3.4 Maksuliikenne ja kassanhallinta

Yrityksen taloushallinnossa maksuliikenteellä tarkoitetaan maksutapahtumien käsittelyä yrityksen taloushallintojärjestelmissä ja tietojen välittämistä pankin ja yrityksen taloushallintojärjestelmien välillä. Suomessa käytetään maksuliikenteessä viitteitä ja maksuliikenne on standardisoitua ja siten hyvin ajantasaista. Maksuliikennettä voidaan hoitaa taloushallintojärjestelmästä löytyvällä omalla Banking-moduulilla tai erillisellä rahanhallintaan luodulla Middleware-ohjelmistolla. Molemmissa systeemeissä on puolensa. Taloushallintojärjestelmän omassa rahaliikennemoduulissa etuna on, että ne keskustelevat keskenään järjestelmän muiden osien kuten ostoreskontran, myyntireskontran ja kirjanpidon kanssa. Erillisen rahaliikenneohjelmiston etuna on taas se, että ne mukautuvat joustavammin pankkien kehittämiin uusiin automatisoituihin ratkaisuihin. Lisäksi niiden standardisoidut yhteydet käyvät useiden eri pankkien kanssa, joten pankkien kilpailutus ja vaihtaminen onnistuvat helpommin kuin järjestelmän omalla rahaliikennemoduulilla. (Lahti & Salminen 2014, 116.)

Yrityksen ulospäin suuntautuvaan maksuliikenteeseen voi kuulua esimerkiksi seuraavia maksuja: ostolaskut, matka- ja kululaskut, palkat, lainanlyhennykset ja korot sekä eri veroluonteiset maksut. Yritykselle tulevaa maksuliikennettä voivat olla taas käteismyynnin tilitykset, pankki- ja luottokortilla tehdyt suoritukset ja verkkopankkimaksut sekä asiakkaiden maksamat laskut. (Lahti & Salminen 2014, 118–121.)

Perinteisessä taloushallinnossa tiliotteiden kirjaus suoritetaan manuaalisesti käsin syöttämällä pääkirjanpitoon paperisen tiliotteen tiedoista. Rahaliikennejärjestelmissä on kuitenkin nykyään käytössä Tito-tiliointi. Tito tarkoittaa tiliote tositteena. Käytännössä Tito-tiliointi tarkoittaa sitä, että tiliote saapuu elektronisena pankista rahaliikennejärjestelmään ja sitä voidaan käyttää koodituksen avulla automaattiseen tiliotetapahtumien kirjaamiseen ja täsmäytykseen pääkirjanpidon puolella. (Lahti & Salminen 2014, 122.)

Yrityksissä, joissa tehdään vähittäiskauppaa, syntyy paljon kassamyyniä. Mikäli tällaisessa yrityksessä hoidetaan taloushallinto perinteisesti, tuottaa se paljon manuaalisyötä. Käytännössä käteisen rahan määrän täsmäyttää kassaraporttiin yleensä kassatyöntekijä, joka sulkee päivän kassan. Kassasta saatu summa syötetään tilityslomakkeelle ja rahat siirretään pankkiin turvapussissa. Yritykselle jäävään kopiaan tilityslomak-

keesta kirjataan turvapussin numero. Pankki suorittaa uudelleenlaskennan tilitetystä käteisestä. Pankki- ja luottokorttitapahtumat syötetään päivän päätteeksi pankkiin kassajärjestelmästä tai erillisestä maksupäätteestä. Tilitykset näkyvät tiliotteilla parin pankkipäivän viiveellä riippuen muun muassa luottokorttiyhtiöstä. Pikasiirtojen välityksessä on käytössä kansallinen POPS-onlinejärjestelmä. Pikasiirron välityksellä veloituksen saaja voi saada maksun pankkipäivinä tunnin kuluessa. Pankit ovat kehittämässä POPS-järjestelmän tilalle uutta pikamaksujärjestelmää, jolla voisi lähettää kiireellisiä maksuja kotimaassa ja koko SEPA-alueella muutamassa sekunnissa joka päivä kellon ympäri. Mikäli vähittäiskauppaa tekevä yritys käyttää sähköistä taloushallintoa, saa se automatisoidusti tiedot käteiskaupasta myyntireskontraan, jossa ne kuittaantuvat maksuviitteitä hyväksikäyttäen. (Finanssiala 2017; Lahti & Salminen 2014, 124, 128.)

3.5 Palkanlaskenta

Suomessa palkkausta säätelevät lainsäädäntö ja erilaiset sopimukset. Työntekijöiden palkkojen maksatus, verotus, erilaiset lakisääteiset vakuutus- ja sosiaaliturvamaksut sekä työ- ja loma-aikakäsittely hoidetaan yrityksen palkkahallinnossa. Palkkahallinnon työtehtäviin kuuluu lisäksi raportointi muun muassa palkansaajalle ja viranomaisille. Sähköisessä taloushallinnossa palkkalaskentaan liittyvät tehtävät ovat tehokkaasti automatisoituja sen jälkeen, kun palkanlaskentajärjestelmään on syötetty kaikki lähtötiedot esimerkiksi toteutuneet tunnit ja muutokset työsuhteessa. Palkanhallinto-ohjelmisto laskee automaattisesti ennakonpidätykset ja muut vähennykset työntekijän bruttopalkasta. (Lahti & Salminen 2014, 140.)

3.6 Pääkirjanpito

Yrityksen kirjanpidossa pääkirjanpito muodostuu sinne tehtävistä tositteista, liiketoiminnan prosesseista syntyvistä kirjauksista sekä osakirjanpidon tapahtumista. Osakirjanpidon tapahtumia ovat muun muassa ostoreskontra, myyntireskontra, matka- ja kululaskureskontra ja käyttöomaisuusreskontra, palkkakirjanpito, kassakirjanpito ja vaihto- ja omaisuuskirjanpito. Pääkirjanpitoon kirjattavia tositteita ovat esimerkiksi jakotukset, oikaisut, täsmäytystositteet, vyörytykset ja muut sisäiset kustannussierrot, laskennalliset kurssierot sekä maksettava arvonlisävero. Pääkirjanpito on paikka, jonne kaikki yrityksen liiketapahtumien kirjaukset kootaan. (Lahti & Salminen 2014, 150–152.)

3.7 Raportointi ja viranomaisilmoitukset

Taloushallinnossa voidaan tehdä ulkoisia ja sisäisiä raportteja. Ulkoiset raportit on tarkoitettu viranomaiskäyttöön ja sidosryhmille. Ulkoiset raportit ovat lakisääteisiä ja niitä ovat tuloslaskelma- ja taseraportit. Pää- ja päiväkirjat ovat myös lakisääteisiä raportteja. Ulkoisiin raporteihin voidaan katsoa kuuluvan myös TyEl-ilmoitukset, palkkojen vuosilmoitukset ja veroilmoitukset. (Lahti & Salminen 2014, 173.)

Johdon laskentatoimessa tehdään yrityksen talouden tilaan liittyviä raportteja, joita voidaan käyttää hyödyksi yrityksen liiketoimien suunnittelussa. Sisäisillä raporteilla voidaan raportoida yrityksen myyntiä, kustannuksia ja kannattavuutta. Raporttien seurannan kohteena voi olla muun muassa liiketoimintayksiköt, kustannuspaikat, projektit, tuotteet, tuoteryhmät tai asiakkaat. (Lahti & Salminen 2014, 178.)

Perinteisessä taloushallinnossa raportit ovat paperisia tai PDF-muotoisia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrityksissä saadaan kirjanpidon raportteja, joissa on tiedot toissakuukauden luvuista. Tämä johtuu siitä, että paperisessa taloushallinnossa kirjanpito saadaan valmiiksi useimmiten vasta arvonnäköveron maksupäivään mennessä. Arvonnäköveron maksuaika on kirjanpitokuukauden päättymisestä yksi kuukausi ja 12 päivää. (Helanto ym. 2013, 50–51.)

Lahti & Salmisen (2014, 171) mukaan sähköisessä ja eritoten digitaalisessa taloushallinnossa raporttien saanti on reaaliaikaista ja parhaimmillaan ne valmistuvat automaattisesti. Digitaalisessa taloushallinnossa raportit ovat saatavissa sähköisesti itsepalveluna eri käyttäjille. Lahti & Salminen toteavat talousraportoinnin automatisoitumisen tuovan Suomessa jopa 250 miljoonan euron säästöt vuositasolla.

3.8 Arkistointi

Yritykset on veloitettu kirjanpitolain (1997/1336) 2 luvun 9 pykälän mukaisesti säilyttämään tilinpäätös, kirjanpidot, tositteet ja muun kirjanpitoaineisto siten, että niiden tarkastelu on Suomesta käsin mahdollista viranomaiselle ja tilintarkastajalle ilman aiheetonta viivettä. Kirjanpitolain 2 luvun 10 pykälässä on määritelty kirjanpitoaineiston säilytysaika. Tilinpäätös, toimintakertomus, kirjanpidot, tililuettelo sekä luettelo kirjanpidosta ja aineistosta on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Kirjanpidon sisältöä tulee säilyttää siten, että sitä voi vaikeuksitta tarkastella ja tarvittaessa tulostaa selväkielisessä muodossa. Kirjanpitoaineiston sisältöä ei saa muuttaa tai poistaa tilinpäätöksen tai välitilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Nämä asiat on määritelty kirjanpitolain 2 luvun 6 ja 7 pykälissä.

Kirjanpitolakiin (1997/1336) tuli voimaan 1.1.2016 muutos, jonka mukaan tilinpäätösasiakirjoista ei tarvitse enää tehdä paperista tasekirjaa. Nykyisen kirjanpitolain mukaan kirjanpidon ja tilinpäätöksen tiedot voidaan arkistoida kokonaan sähköisesti. Allekirjoitukset tilinpäätökseen edelleen vaaditaan, mutta ne voidaan tehdä sähköisessä muodossa.

Yrityksen kirjanpitoaineisto voidaan arkistoida siis joko paperisena tai sähköisesti. Perinteisessä taloushallinnossa tositteet toimitetaan fyysisesti tilitoimistolle, missä ne arkistoidaan mappeihin ja kirjataan kirjanpitoon. Sähköisessä taloushallinnossa arkistointi tapahtuu automaattisesti sähköiseen arkistoon sitä mukaa, kun yrityksellä on liiketoiminnan tapahtumia. (Helanto ym. 2013, 52.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TULOKSET

Opinnäytetyön toimeksiantajalla, Omni Yrityspalvelut Oy:llä, on kuukausitasolla yritysasiakkaita reilu 60 kappaletta. Näistä noin kaksikolmasosaa käyttää vielä perinteistä eli paperista taloushallintoa. Loppuosa yritysasiakkaista on käyttänyt aina tai on siirtynyt käyttämään sähköistä taloushallintoa. Tämän opinnäytetyön empiirisessä tutkimusosuudessa tehtiin kysely Omni Yrityspalvelut Oy:n yritysasiakkaille. Kyselyyn otettiin mukaan myös vielä perinteistä taloushallintoa käyttävät yritykset. Kyselyn pääpaino oli sähköiseen taloushallintoon liittyvissä kysymyksissä.

Kysely toteutettiin nettiselainpohjaisen Webropol-ohjelmiston kautta tehtävällä kyselyllä. Kysely lähetettiin linkkinä saatekirjeen kanssa yritysten sähköposteihin. Kyselyyn pääsi vastaamaan sähköpostiviestissä olevan linkin kautta. Kysely oli avoinna kaksi viikkoa ja ensimmäisen vastausviikon jälkeen lähetettiin kyselyyn vastaamisesta muistutusviesti sähköposteihin. Kysely lähetettiin 66:n yrityksen sähköpostiosoitteeseen. Vastauksia kertyi yhteensä 32 kyselyn sulkeutumiseen mennessä. Kolmen yrityksen kohdalla sähköpostiviesti ei mennyt perille, koska sähköpostiosoite ei ollut ajantasainen. Vastausprosentiksi muodostui 50,8 prosenttia, kun kysely saatiin lähetettyä onnistuneesti 63 yritykseen.

4.1 Kyselyn rakenne

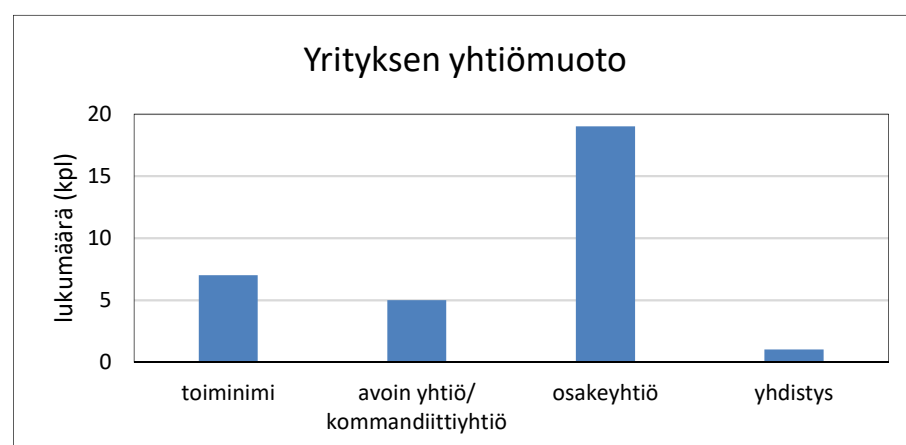
Omni yrityspalvelut Oy:n kuukausitason asiakkaille suunnatun kyselytutkimuksen vastausprosentti oli 48,5 prosenttia ottaessa huomioon, että yrityksiä oli 66 kappaletta ja kyselyyn saatiin vastauksia yhteensä 32 kappaletta. Vastausprosentti oli tälläkin laskentatavalla korkea ja voidaan sanoa, että yritysasiakkaat ovat tunteneet kyselyyn osallistumisen ja tutkimuksen tärkeäksi. Vaikka kokonaistutkimuksen perusjoukko oli pieni, voidaan tuloksia pitää kuitenkin melko luotettavina vastausprosentin noustua suhteellisen korkeaksi.

Tutkimuksen tavoitteena oli saada useaan tutkimuskysymykseen vastaus. Kyselytutkimuksesta tulikin 28:llä kysymyksellä pitkä. Kysymysten aihealueissa oli kysymyksiä, joissa oli useita vastausvaihtoehtoja, mikä teki kyselyyn vastaamisesta haastavampaa. Kysely lähetettiin sekä sähköistä että perinteistä taloushallintoa käyttäville Omni Yrityspalvelut Oy:n yritysasiakkaille. Tästä syystä osa kyselyn kysymyksistä oli suunnattu vain paperista taloushallintoa käyttäville ja osa sähköistä taloushallintoa käyttäville yrityksille. Kyselylomakkeen toimivuuden haasteeksi muodoutui toimivan kyselyn rakentaminen Webropol-ohjelmistossa. Joko ohjelmiston puutteellisista ominaisuustekijöistä tai tutkijan

omasta puutteellisesta Webropol-ohjelmiston käyttöosaamisesta johtuen, kyselyyn ei saatu tuotua riittävän selkeästi ohjeistusta vastaamiseen. Kysymykset oli jaoteltu siten, että ensimmäiset 1–7 kysymystä oli tarkoitettu kaikille vastaajille, kun taas kysymykset 8–9 oli tarkoitettu vastattavaksi yrityksille, joissa on käytössä vain perinteinen taloushallinto. Kysymykset kymmenestä eteenpäin oli tarkoitettu vastattavaksi vain sähköistä taloushallintoa joko kokonaan tai osittain käyttäville yrityksille. Teknisesti kysymykset olivat Webropol-ohjelmistossa samassa kyselyssä peräkkäin ja sanallinen ohjeistus oli ennen kysymystä kahdeksan ja kysymyksen 10 jälkeen. Tätä ohjeistusta ei kuitenkaan kaikki vastaajat olleet joko huomanneet tai ymmärtäneet. Tämän seurauksena osa vain perinteistä taloushallintoa käyttävistä vastaajista (5 kpl) oli vastannut myös 11–28 välillä oleviin kysymyksiin, mitkä oli tarkoitettu vastattavaksi vain sähköistä taloushallintoa käyttäville yrityksille. Tämä ei kuitenkaan vaikuttanut tutkimustuloksiin, koska Webropol-ohjelmiston ominaisuuksia käyttämällä kyseiset vastaukset pystyttiin suodattamaan pois muista vastauksista.

4.2 Yrityksen perustiedot, kysymykset 1–5

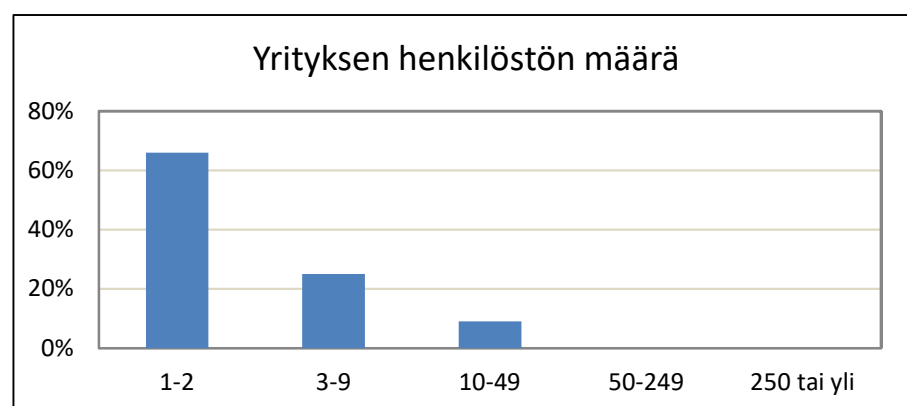
Kyselyn viisi ensimmäistä kysymystä keskittyi yrityksen perustietojen selvittämiseen. Kysymyksissä selvitettiin yritysten yritysmuoto, toimintavuodet, vuotuinen liikevaihto, henkilöstön määrä sekä kauanko yritys on ollut Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakkaana. Tutkimuksessa selvisi, että 59,4 prosenttia vastanneista oli osakeyhtiömuotoisia yrityksiä. Toiseksi yleisin yritysmuoto oli toiminimi 21,9 prosentilla ja kolmanneksi yleisin avoin- tai kommandiittiyhtiö 15,6 prosentilla. Yhdistyksiä oli vastanneista vain yksi, prosenttiosuuden ollessa siten 3,1 prosenttia. Voidaankin todeta kuvan 1 perusteella, että Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakaskunta muodostuu suurimmaksi osaksi osakeyhtiöistä ja toiminimiyrittäjistä.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden yritysten yhtiömuoto.

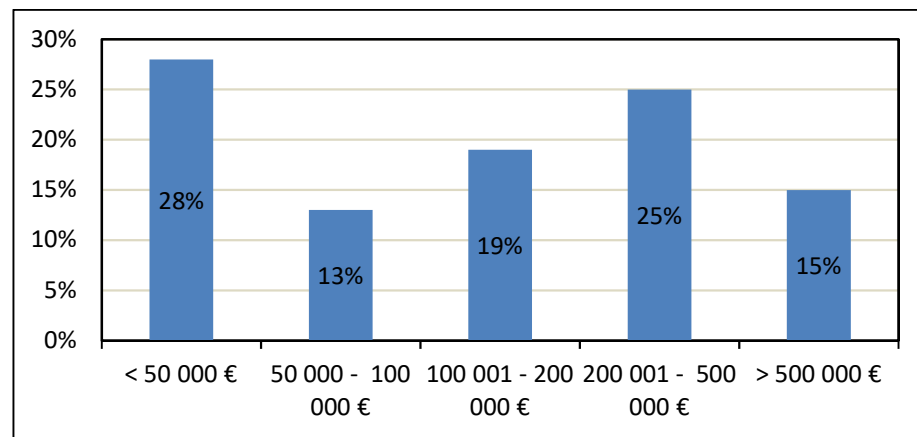
Kirjapitolaissa on määritelty mikroyritys, pieni yritys ja suuryritys. Mikroyrityksenä pidetään yritystä, jonka sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista raja-arvoista: palveluksessa tilikauden aikana keskimäärin 10 työntekijää, vuosiliikevaihto 700 000 euroa ja taseen loppusumma enintään 350 000 euroa. Pienen yrityksen kohdalla raja-arvot ovat: palveluksessa tilikauden aikana keskimäärin 50 työntekijää, vuosiliikevaihto enintään 12 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma kuusi miljoonaa euroa.

Kyselyyn vastanneista yrityksistä reilulla 66 % (21 kpl) oli työntekijöitä vain 1-2 henkilöä. 25 % (8 kpl) yrityksistä oli työntekijöitä 3–9 henkeä ja lopuissa yrityksissä 10–49 työntekijää. Yhdessäkään vastanneista yrityksistä ei ollut työntekijöitä 50 tai sen yli. (kuva 2)

Kuva 2. Yrityksen henkilöstön määrä.

Tarkasteltaessa yritysten liikevaihtoluokkaa, kuva 3 havainnollistaa vastanneiden jakautumista liikevaihdon eri kokoluokkiin. Vastanneista yhdeksällä (28 %) liikevaihto oli alle 50 000 €, ollen näin kyselyn suurin kokoluokka. Toiseksi suurimmaksi kokoluokaksi selvisi kahdeksalla vastauksella (25%) 200 001–500 000 € liikevaihtoluokka. Kuusi yhtiötä (19%) kuului liikevaihdollisesti kokoluokkaan 100 000–200 000 € ja neljä yhtiötä (13%) 50 000–100 000 € kokoluokkaan. Yli 500 000 € liikevaihdon omaavia yhtiöitä vastanneiden joukossa oli yhteensä viisi kappaletta (15%).

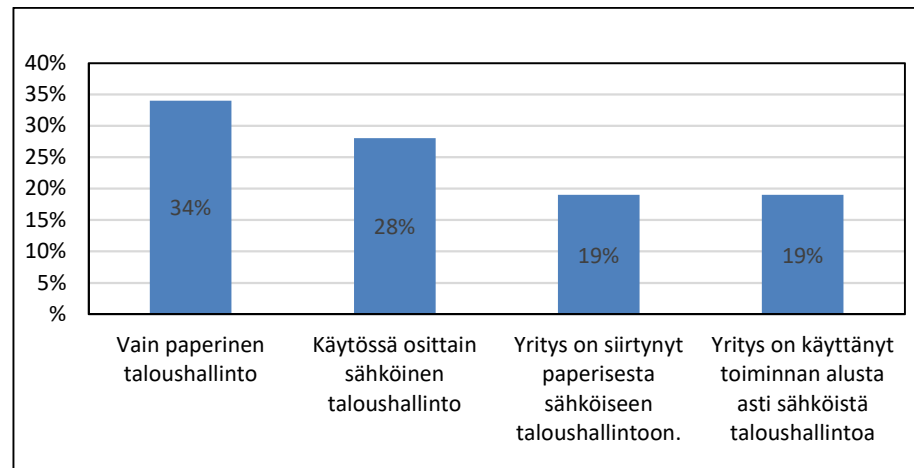
Kuva 3. Yritysten liikevaihdot.

Kyselyssä ei kysytty yrityksen taseen loppusummaa, mutta työntekijöiden määrän ja vuosiliikevaihdon vastausten perusteella vastanneet kuuluivat kaikki mikroyrityksiin. Yli 500 000 euron liikevaihdon omaavien yritysten osalta jäi pieni varaus siihen, luettaisiinko ne pieniksi yrityksiksi liikevaihdon ja taseen loppusumman perusteella.

Kyselyn toinen ja neljäs kysymys koskivat yrityksen toimintavuotia kokonaisuudessaan ja eriteltynä Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakkaana. Vastauksista selvisi, että alle vuoden toiminnassa olleita yrityksiä oli vastanneista yksi. 1–3 vuotta ja 4–8 vuotta toiminnassa olleita yrityksiä oli molemmissa vastausluokissa seitsemän kappaletta. Yli kahdeksan vuotta toiminnassa olleita yrityksiä oli eniten, 17 vastaajaa. Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakkaana yritykset olivat olleet seuraavasti: kolme yritystä alle vuoden, 14 yritystä 1–3 vuotta, 13 yritystä 4–8 vuotta ja yli kahdeksan vuotta kaksi vastannutta yritystä.

4.3 Sähköinen taloushallinto ja tilitoimistopalvelut, kysymykset 6–7

Perustietojen selvittämisen jälkeen kyselyssä siirryttiin kysymään sähköistä taloushallintoa koskevia kysymyksiä. Koska tiedettiin, että kyselyyn vastaavat sekä perinteistä että sähköistä taloushallintoa käyttävät yritykset, selvitettiin kuudennessa kysymyksessä sähköisen taloushallinnon käyttöä yrityksessä. Vastausvaihtoehtoja oli neljä ja kysymyksessä pystyi valitsemaan vain yhden vastausvaihtoehdon. Vastaukset jakoutuivat siten, että 34 prosentilla yrityksistä oli käytössä vain paperinen taloushallinto. Vastanneista yrityksistä 28 prosentilla oli käytössä osittain sähköinen taloushallinto. Kaksi muuta vastausvaihtoehtoa soveltuivat yrityksille, joissa käytettiin vain sähköistä taloushallintoa. Kyselyyn vastanneista 19 prosenttia oli siirtynyt paperisesta sähköiseen taloushallintoon ja loput 19 prosenttia oli käyttänyt yrityksen toiminnan alusta asti sähköistä taloushallintoa. (kuva 4)

Kuva 4. Yritysten sähköisen taloushallinnon käyttö.

Vastaajilla oli myös mahdollisuus ilmoittaa, montako vuotta sitten yritys oli siirtynyt paperisesta taloushallinnosta käyttämään sähköistä taloushallintoa. Kyselyssä yhteensä kuusi yritystä oli valinnut vastausvaihtoehdon ”yritys on siirtynyt paperisesta sähköiseen taloushallintoon”. Näistä vastanneista viisi oli ilmoittanut, koska siirtymä oli tehty. Kolmen vastaajan kohdalla siirtymä oli tapahtunut 4–5 vuotta sitten ja kahden vastaajan kohdalla 1,5–2 vuotta sitten.

Seitsemännessä kysymyksessä hankittiin tietoa yritysten käyttämistä tilitoimistopalveluista. Vastausvaihtoehtoja annettiin yhteensä 15 kappaletta. Vastausten perusteella tilitoimistopalveluista yrityksillä on eniten käytössä tilinpäätökset 94 prosentilla ja kirjanpito 84 prosentilla vastaajista. Myös verosuunnittelu ja -ilmoitukset olivat käytössä 84 prosentilla yrityksistä. Palkanlaskentapalveluita hankki 41 prosenttia vastaajista. Ostoreskontran osalta tilitoimistopalveluita käytti 31 prosenttia ja myyntireskontran osalta 28 prosenttia. Vähiten käytettyjä tilitoimistopalveluita olivat yritysanalyysit 13 prosentin ja kustannuslaskenta 16 prosentin käyttöasteella. Taulukosta 1 on nähtävissä kaikki vastaukset niin prosentti- kuin lukumäärältään koskien yritysten käyttämiä tilitoimistopalveluita. Taulukossa vaihtoehdot on esitetty samassa järjestyksessä kuin kyselyssä.

Taulukko 1. Yrityksen käyttämät tilitoimistopalvelut.

Yritysten käyttämät tilitoimistopalvelut	lkm	Prosentti
kirjanpito	27	84%
palkanlaskenta	13	41%
tilinpäätökset	30	94%
budjetointi	6	19%
kustannuslaskenta	5	16%
perintä	6	19%
verosuunnittelu ja -ilmoitukset	27	84%
sopimusten ja muiden asiakirjojen laadinta	10	31%
ostoreskontra (ostolaskujen käsittely, ostolaskujen tilan seuranta)	10	31%
myyntireskontra (myyntilaskujen käsittely, myyntilaskujen tilan seuranta)	9	28%
yritysanalyysit	4	13%
tuote-, rahoitus- tai investointilaskelmat	7	22%
rahoitusneuvottelut	9	28%
oikeudellinen neuvonta	8	25%
muut palvelut, mitkä?	0	%

4.4 Perinteistä taloushallintoa käyttävät yritykset, kysymykset 8–9

Kyselyn kysymykset kahdeksan ja yhdeksän oli suunnattu yrityksille, joissa on käytössä perinteinen taloushallinto. Kysymyksissä pyrittiin selvittämään, mitä syitä yrityksillä on olla ottamatta käyttöön sähköistä taloushallintoa ja minkä osa-alueen yritykset voisivat mahdollisesti ottaa käyttöön ensimmäisenä sähköisen taloushallinnon osalta. Kyselyn vastaajista 11 käytti vain paperista taloushallintoa yrityksessä. Kyselytutkimuksen vastausten perusteella suurimmat syyt olla ottamatta sähköistä taloushallintoa käyttöön olivat liian pieni yritystoiminta ja se, että sähköistä taloushallintoa ei koettu tarpeelliseksi. Molempiin vastausvaihtoehtoihin oli vastannut 45 prosenttia vastaajista. Kolmanneksi eniten oli syyksi ilmoitettu sähköisen taloushallinnon toimivuuden arveluttaminen teknisten vaatimusten ja teknisen osaamisen osalta. Kaksi vastaajaa oli ilmoittanut sähköisen taloushallinnon hinnan olevan yhtenä syynä, että yritys käyttää perinteistä taloushallintoa. Yrityksen työntekijöiden osaaminen, yhteistyökumppaneiden valmiudet ja kiinnostuksen puute olivat saaneet vain yhden vastauksen. Asioiden vanhalla tavalla hoitaminen ja sähköisen taloushallinnon palveluiden tarjoamattomuus olivat syitä, joihin oli annettu myös vain yksi vastaus. Yksi vastaaja oli vastannut syyksi joku muu, mikä? -vaihtoehdon, mutta ei ollut kirjoittanut vapaaseen tekstikenttään mikä tämä muu syy oli.

Kyselyyn osallistuneista perinteistä paperista taloushallintoa käyttävistä yrityksistä kymmenen vastaajaa oli vastannut kysymykseen numero yhdeksän. Vastausten perusteella 70 prosenttia olisi kiinnostunut ottamaan ensimmäisenä toimintona käyttöön sähköisessä taloushal-

linnossa kirjanpidon. 20 prosenttia taas pankkiyhteyspalvelut ja 10 prosentin osuudella yksi vastaajista jonkun muun toiminnon, kuin mitä vastausvaihtoehtoissa oli lueteltu. Tähän kohtaan ei kuitenkaan oltu vastaajan toimesta selvennetty, mikä tämä muu toiminto mahdollisesti olisi. Vastaajat eivät olleet kiinnostuneita ottamaan ensimmäisenä käyttöön sähköisessä taloushallinnossa sähköistä tiliotetta, palkkojen laskentaa, myynti- ja ostoreskontria tai varastonhallintaa.

4.5 Sähköisen taloushallinnon työkalujen käyttö, kysymys 10

Kyselylomakkeen loput kysymykset 10–28 olivat kohdistettu sähköistä taloushallintoa käyttäville yrityksille. Kysymyksessä 10 selvitettiin yrityksen käytössä olevia sähköisen taloushallinnon työkaluja. Vastausvaihtoehtoja oli 15 kappaletta ja vastaaja pystyi valitsemaan niin monta vastausvaihtoehtoa kuin halusi kysymyksen osalta. Vastaukset jakaantuivat siten, että kirjanpito ja laskutus/myyntireskontran hoito oli vastaajista 78 prosentilla käytössä. Huomion arvoista on, että vain 28 prosenttia ilmoitti, että heillä on käytössä ostoreskontra ja vain 11 prosentilla oli käytössä ostolaskujen vastaanotto ja hyväksyntä sähköisen taloushallinnon työkaluista. Yrityksissä hoidettiin sähköisesti ostotilaukset vain 17 prosentissa yrityksistä.

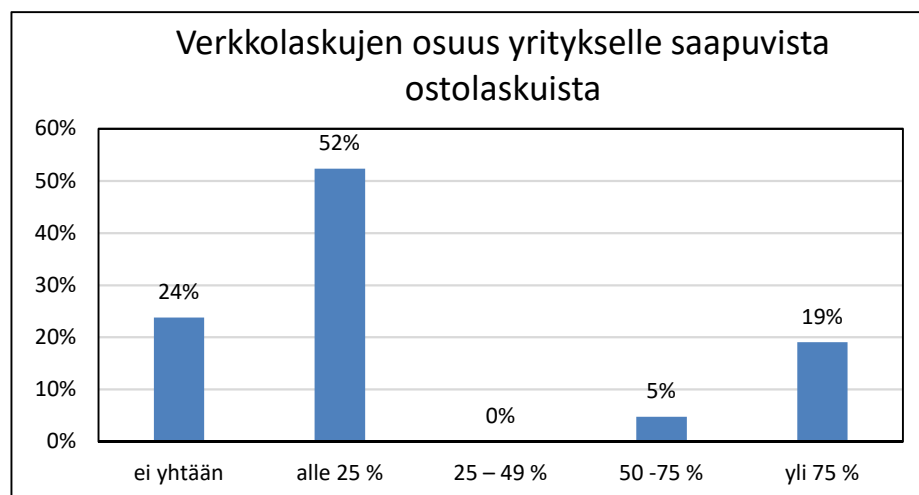
67 prosenttia vastaajista ilmoitti, että yrityksen tiliotteet siirtyivät sähköisesti suoraan pankista tilitoimistolle. Palkanlaskenta ja viranomaisilmoitukset hoituivat sähköisen taloushallinnon työkaluilla 39 prosentilla yrityksistä. Yrityksissä 33 prosentilla oli käytössä myyntilaskutus verkkolaskumahdollisuudella ja 33 prosentilla yrityksistä maksuliikenne oli sähköisesti automatisoitua. Sähköisen taloushallinnon ohjelmisto oli yhteydessä kassajärjestelmään 22 prosentilla vastaajista ja käteiskuittien käsittely ja toimitus tilitoimistolle tapahtui matkapuhelimella 17 prosentilla yrityksistä. Varastonhallinta oli automatisoitua 17 prosentilla yrityksistä. Automaattisen perintäpalvelun ja myyntitilauksen sähköiset työkalut olivat vähiten käytössä reilun 5 prosentin osuudellaan.

4.6 Tiliotteet, kysymykset 11–12

Kysymykset 11 ja 12 käsittelivät tiliotteita. Yrityksiltä kysyttiin, tulevatko heidän tiliotteensa suoraan sähköisen taloushallinnon palveluun. 67 prosentilla yrityksistä näin tapahtui, mikä vastaa samaa prosenttilukua kuin kysymyksen 10 vastausvaihtoehdosta saatu lukema koskien tiliotteiden siirtymistä suoraan pankista tilitoimistolle. Lopulle 33 prosentille tiliotteet eivät suoraan siirtyneet sähköisen taloushallinnon palveluun. Kysymyksessä 12 kysyttiin, onko sekä yrityksellä että tilitoimistolla pääsy tiliotteisiin. Kyllä-vastauksia saatiin 38 prosenttia, ei-vastauksia 48 prosenttia ja loput 14 prosenttia oli vastannut vaihtoehdon en osaa sanoa.

4.7 Ostolaskut, kysymykset 13–15

Kysymykset 13–15 koskivat ostolaskuja. Ensin kysyttiin, missä muodossa yritys vastaanottaa ostolaskuja. Vastaajista 67 prosenttia vastaanotti niitä paperisena. Verkkolaskuina ostolaskuja vastaanotettiin 19 prosentissa yrityksistä, sähköpostitse yhdeksässä prosentissa ja skannauspalvelun kautta viidessä prosentissa yrityksistä. Seuraavaksi selvitettiin, kuinka suuri prosenttiosuus yrityksen ostolaskuista tulee arvioiden verkkolaskuina. Vastausvaihtoehdot oli ilmoitettu prosentteina niin, että vastausvaihtoehtoina oli alle 25 %, 25–49 %, 50–75 %, yli 75 % ja ei yhtään. Kuvasta 5 käy ilmi, että 19 prosenttia yrityksistä sai yli 75 % osuudella ostolaskut verkkolaskuina. Viisi prosenttia yrityksistä kertoi saavansa 50–75 % ostolaskuistaan verkkolaskuina ja 25 prosenttia yrityksistä ilmoitti, etteivät ne vastaanota yhtään ostolaskua verkkolaskuna. Ylivoimaisesti eniten yritykset kuitenkin vastaanottivat verkkolaskuina ostolaskuja alle 25 % osuudella kaikista ostolaskuistaan, näin vastasi 52 prosenttia yrityksistä.

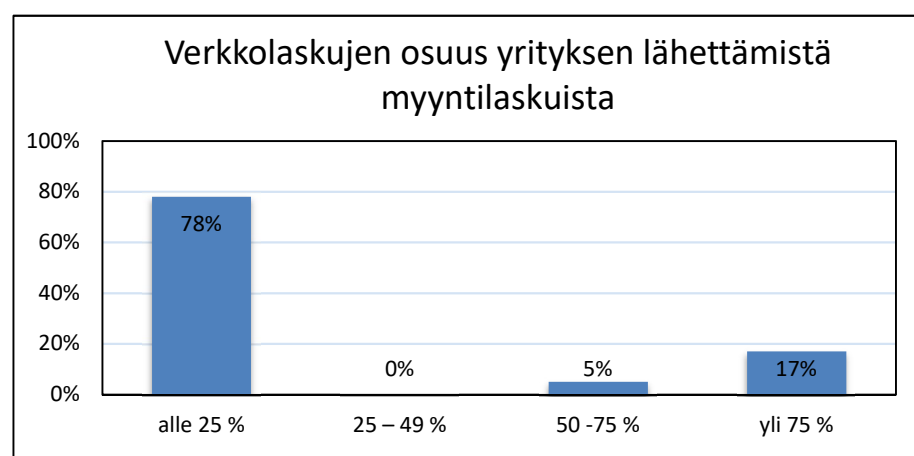
Kuva 5. Verkkolaskujen osuus yritykselle saapuvista ostolaskuista.

Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä kysyttiin, onko ostolaskujen verkkolasku ollut yrityksen oma valinta, vai ovatko yritykset olleet pakotettuja vastaanottamaan verkkolaskuja paperisen sijaan. Vastaajista 86 prosenttia ilmoitti, että yritys on itse saanut valita verkkolaskumahdollisuuden ja loput 14 prosenttia vastasi, että verkkolasku on täytynyt ottaa vastaan koska sitä ei ole ollut saatavana paperisena.

4.8 Myyntilaskut, kysymykset 16–17

Kyselylomakkeen myyntilaskuja käsittelevät kysymykset seurasivat ostolaskuja koskevien kysymysten jälkeen. Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä (21 kpl) kysyttiin, missä muodossa ne lähettävät myyntilaskuja. Vastauksia tähän kysymykseen tuli 20 kappaletta. Vastausvaihtoehdot olivat: paperisena, verkkolaskuna, tulostuspalvelun kautta ja sähköpostitse. Vastauksista kävi ilmi, että yritykset lähettävät

70 prosenttisesti myyntilaskut paperisena. Verkkolaskuina niitä lähetetään 20 prosenttia ja tulostuspalvelun ja sähköpostin kautta viisi prosenttia. Toisena kysymyksenä myyntilaskujen osalta tiedusteltiin yrityksiltä, kuinka suuri osa yritysten myyntilaskuista lähtee verkkolaskuina. Tähän kysymykseen oli vastannut 18 yritystä. Vastausvaihtoehtoina olivat samat prosenttiosuudet kuin ostolaskuja koskevassa verkkolaskujen vastaanottamisen kysymyksessä. Yrityksien lähettämien myyntilaskujen yli 75 % osuus verkkolaskuina toteutui vain 17 prosentissa yrityksistä. Myyntilaskuja lähetettiin verkkolaskuina arvioiden 50–75 % vain viidessä prosentissa yrityksistä ja lopuissa yrityksissä 78 prosentin osuudella myyntilaskuja lähetettiin verkkolaskuina alle 25 %. Kysymyksessä ei ollut ei yhtään-vastausvaihtoehtoa. (kuva 6)

Kuva 6. Verkkolaskujen osuus yrityksen lähettämistä myyntilaskuista.

4.9 Omni Yrityspalvelut Oy:n tarjoamat palvelut, kysymykset 18–23

Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä kysyttiin yhteistyöstä Omni Yrityspalvelut Oy:n kanssa liittyen yrityksen taloushallinnon hoitamiseen. Kysymyksessä 18 selvitettiin, mitä toimintoja Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa yrityksen puolesta sähköisellä taloushallinnon ohjelmalla. Vastauksia tähän kysymykseen tuli 19:ltä sähköistä taloushallintoa käyttävältä yritykseltä. Vastaaja pystyi valitsemaan kaikki 14 vastausvaihtoehtoa halutessaan. Tulosten perusteella (kuva 7) Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa eniten yritysten kirjanpitoa, jonka vaihtoehdon oli valinnut 74 prosenttia vastaajista. Toiseksi eniten Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa sähköisesti viranomaisilmoituksia 63 prosentin osuudella ja kolmanneksi eniten palkanlaskentaa 58 prosentin osuudella. Näiden kolmen toiminnon lisäksi neljäs, selvästi muita yleisempi sähköisesti hoidettava toiminto oli tiliotteiden hoitaminen suoraan pankista tilioimistolle 53 prosentin osuudella. Muut toiminnot olivat kyselyssä selvästi vähemmän edustettuina vastauksissa. Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa vastausten perusteella laskutus/myyntireskontraa sekä maksu-

liikennettä 32 prosentilla yrityksistä ja myyntilaskutusta verkkolaskumahdollisuudella 26 prosentilla yrityksistä. Ostoreskontran sähköisen taloushallinto-ohjelmiston käyttö yrityksen puolesta tapahtui 21 prosentilla ja ostolaskujen vastaanotto ja kierrätys 16 prosentilla yrityksistä. Kuvassa 7 on tarkasteltavissa kaikki prosenttiosuudet sähköisistä taloushallinto-ohjelmiston toiminnoista, joita Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa asiakasyritystensä liiketoiminnassa.

Kuva 7. Toiminnot, jotka Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa yrityksen puolesta sähköisellä taloushallinto-ohjelmalla.

Yritysten edustajia pyydettiin vastaamaan kyselyssä avoimella kysymyksellä siihen, miksi yrityksessä on päädytty 18. kysymyksessä selvitettyyn työnjakoon tilitoimiston kanssa. Vastaajia pyydettiin kertomaan, mitkä asiat ovat vaikuttaneet kyseiseen työnjakoon yrityksen taloushallinnossa. Avoimeen kysymykseen saatiin kymmenen vastausta.

Vastauksista näkyi, että yrityksen koko ja yritystoiminnan laajuus vaikuttivat tilitoimiston palveluiden käyttöön.

” Vähän laskutettavaa ja kuitteja. Ei työntekijöitä.”

” Yrityksen pienuus”

Se, kuinka paljon yritys ulkoistaa taloushallintonsa hoitoa tilitoimistolle, vaikuttaa kuitenkin yrittäjän tai yrityksen edustajan oma suhtautuminen yrityksen taloushallinnon hoitamiseen. Seuraavassa vastauksessa yrityksen toiminnan pienimuotoisuus vaikutti siihen, että tilitoimistopalveluita ei käytetä kuin vain tarvittava.

” Tämän hetken yritystoiminnan laajuudesta / pieneydestä johtuen katsottiin, että nämä toiminnot ovat riittäviä.”

Kun taas seuraavassa vastauksessa näkyi, että yritys halusi ulkoistaa koko taloushallintonsa syystä, että yrityksellä ei ole omia taloushallinnon resursseja.

” Yritys kilpailutti kokonaisvaltaisen taloushallinnon, koska yrityksellä ei ole lainkaan omia taloushallinnon henkilöstöresursseja, ohjelmistoja ym.”

Tilitoimiston sähköisten taloushallinnon palveluiden käyttöön vaikuttivat myös tilitoimistolta saatu asiantuntijuus, mikä näkyi seuraavissa vastauksissa:

” Yrityksen toiminnan taloudellinen seuranta sekä palvelun kustannukset.”

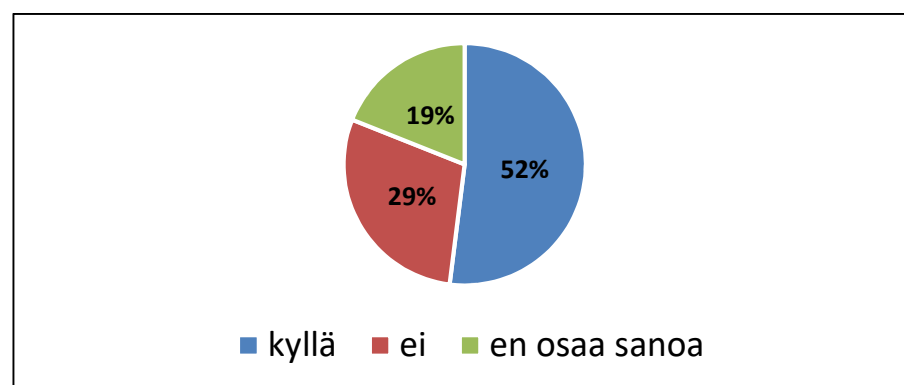
” Haluamme tehdä mahdollisimman paljon "itse", toimintoja on lisätty sitä mukaa kun taitoa/tarvetta on ilmaantunut. Mm. vero- ja palkanlaskenta-asiat halutaan jatkossakin pitää tilitoimiston hoidossa, koska ne vaativat enemmän erityisosaamista ja asioihin perehtymistä.”

” Ommi osaa oikean virkamies kielen jolla voidaan saada asia selvemmin ymmärrettävään muotoon.”

Yksi vastaaja oli kirjoittanut tilitoimiston kanssa tehdyn työnjaon syyksi ”osaaminen”. Tämän vastauksen kohdalla osaamisella voidaan ajatella tarkoitettavan tilitoimiston asiantuntijaosaamista taloushallinnon hoitamisessa paremmin kuin yrityksen omilla resursseilla. Toinen vastaaja oli kirjoittanut, että ” kotona tehdään se mikä osataan”. Tässä vastauksessa tuotiin esille se, että yrityksessä pyritään itse tekemään se mitä osataan ja vaikeammat taloushallinnon osaamista vaativat työt jätetään tilitoimistolle.

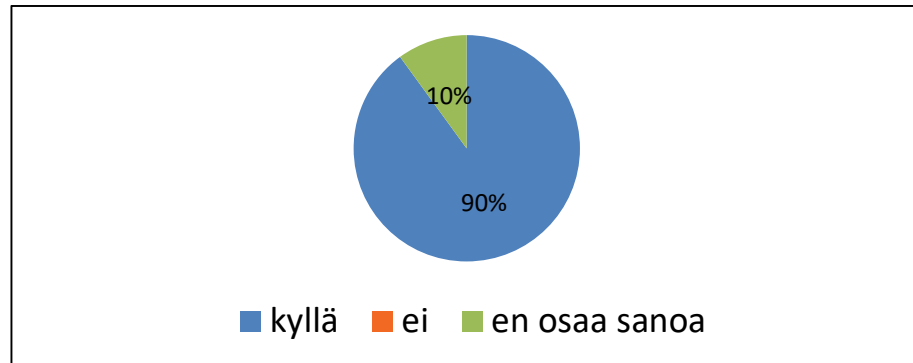
Avoimeen kysymykseen työnjaosta oli vastattu myös kirjoittamalla ”*Helppoa yrittäjälle*”. Tällä todennäköisesti viitataan siihen, että sähköiset taloushallinnon toiminnot teetetään tilitoimistolla, koska se on vaivatonta yrittäjälle ja hän voi keskittyä muihin yrityksen liiketoimintaan liittyviin asioihin.

20. kysymys koski Omni Yrityspalvelut Oy:n ja asiakasyrityksen välistä sopimusta liittyen yrityksen taloushallinnon tehtäviin. Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä kysyttiin, oliko yrityksen taloushallinnon tehtävistä tehty tarkasti yksilöity sopimus osapuolten välillä. Vastausvaihtoehdoista kyllä-vastauksia saatiin 52 prosenttia, ei-vastauksia 29 % ja en osaa sanoa-vastauksia 19 %. Kuvassa 8 on havainnollistettu vastausjakauma.

Kuva 8. Onko yritys tehnyt tarkasti yksilöidyn sopimuksen kirjanpito-yrityksen kanssa liittyen yrityksen taloushallinnon tehtäviin?

Seuraavaksi kyselyssä kysyttiin yrityksiltä, onko yrityksen ja Omni Yrityspalvelut Oy:n välinen työnjako selkeä sähköisen taloushallinnon osalta. Vastauksista kävi ilmi, että 90 prosenttia yrityksistä piti työnjakoa selkeänä. Kymmenen prosenttia vastaajista oli vastannut, että ei osaa sanoa onko työnjako selkeä. Yksikään vastaaja ei ollut valinnut ei-vastausvaihtoehtoa, joten voidaan todeta, että sähköisen taloushallinnon osalta yrityksissä ollaan hyvinkin tietoisia työnjaosta tilitoimiston kanssa. (kuva 9)

Kuva 9. Onko yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välinen työnjako selkeä sähköisen taloushallinnon osalta?

Kyselyssä oli mahdollisuus vastata avoimeen tekstikenttään syy, miksi työnjako sähköisen taloushallinnon osalta ei ole selkeä, jos oli vastannut kysymykseen ei tai en osaa sanoa. Yksi en osaa sanoa-vastauksen vastaaja oli kirjoittanut *"Ei ole tietoa paremmasta"*.

Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä yrityksiltä tiedusteltiin avoimella kysymyksellä, onko jokin sähköisen taloushallinnon osa-alue tai vaihe, johon yritys toivoisi parannusta koskien yhteistyötä yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välillä. Vastaajia pyydettiin myös kertomaan, minkälaista parannusta he toivoisivat. Vastauksia tähän kysymykseen saatiin neljä kappaletta. Yksi vastaajista oli kirjoittanut lyhyesti *"ei"*. Vastaus luultavasti tarkoittaa, että ei ollut mitään parannettavaa osa-aluetta. Toinen vastaaja kirjoitti, että *"palvelu on kattava, ei ole toivomuksia, sisältää myös toimitusjohtajan tehtävät"*. Tämä vastaaja oli ilmeisen tyytyväinen kokonaisvaltaiseen taloushallinnon hoitamiseen Omni Yrityspalvelut Oy:n toimesta. Kolmas vastaaja kirjoitti, että *"ei ole tietoa vaihtoehtoista"*. Tämä vastaus voidaan tulkita tarkoittavan sitä, että yrityksessä kaivattaisiin enemmän tietoa tilitoimiston tarjoamista taloushallinnon palveluista ja vaihtoehtoista taloushallinnon hoitamiseen. Neljäs vastaaja oli kirjoittanut seuraavasti *"Emme saa taloushallinto-ohjelmasta mitään raporteja itse ulos. Verkkolaskut häviävät matkalla."* Kyseisessä vastauksessa tulee esille sähköisen taloushallinnon tekniset ongelmat, joihin toivottiin apua tilitoimistolta.

4.10 Sähköisen taloushallinnon vaikutukset, kysymykset 24–26

Kyselylomakkeen loppuosiossa selvitettiin sähköisen taloushallinnon vaikutuksia yritysten liiketoimintaan. Kysymyksessä 24 vastaajat saivat valita viidestä alasvetovalikosta yritykselle viisi tärkeimmäksi koettua hyötyä tai asiaa liittyen sähköisen taloushallinnon käyttöön. Jokaisessa alasvetovalikosta oli samat vaihtoehdot ja niitä oli yhteensä 15. Vastaajia ohjeistettiin kysymysasettelussa merkitsemään vastaukset siten,

että ensimmäiseen kohtaan merkittiin tärkeysjärjestyksessä tärkein hyöty tai asia tärkeysjärjestyksen laskiessa mentäessä kohti viidentettä hyötyä.

Vastauksista oli nähtävissä, että eniten sijoituksia sai tiedon reaaliaikaisuus. Tätä oli vastattu yhteensä 15 kertaa ja tärkeysjärjestyksessä sillä oli viisi ykkössijaa. Toiseksi eniten vastauksia sai tieto helpommin saatavissa verrattuna paperiseen taloushallintoon -vastausvaihtoehto. Eniten tätä hyötyä oli pidetty neljänneksi tärkeimpänä hyötynä neljällä vastauksella.

Ajansäästö oli kolmanneksi eniten vastattu hyöty 11 vastauksella. Ajansäästö sai eniten sijoituksia toiseksi tärkeimpänä hyötynä saaden viisi vastausta. Neljänneksi eniten vastauksia oli annettu hyödyille kustannustehokkuus. Tämä hyöty oli valittu yhteensä 10 kertaa. Vastajat, jotka olivat valinneet tämän hyödyn, olivat pitäneet sitä eniten toiseksi tärkeimpänä hyötynä kolmella vastauksella. Viidenneksi eniten vastauksia hyödyistä sai arkistointi yhdeksällä vastauksella. Arkistoinnin hyötyä oltiin pidetty vastanneiden keskuudessa eniten viidenneksi tärkeimpänä hyötynä sen saatua neljä vastausta tähän lokeroon. Vähiten vastauksia annetuista hyötyvaihtoehdoista annettiin muun muassa vaihtoehdolle yrityskumppaneiden vuoksi ja tilitoimiston palvelu parantunut, mitkä olivat saaneet molemmat vain yhden sijoituksen viiden tärkeimmän hyödyn tai asian joukosta. Hyötyvaihtoehdoista ”samalla työkalulla kaikki toiminnot” oli ainoa vaihtoehto, mikä ei saanut yhtäkään sijoitusta viiden tärkeimmän hyödyn joukkoon. Yhteenvedona voidaan todeta, että yritysten viisi tärkeimmiksi koettua hyötyä sähköisessä taloushallinnossa ovat:

1. tiedon reaaliaikaisuus (15 vastausta)
2. tieto helpommin saatavissa verrattuna paperiseen taloushallintoon (12 vastausta)
3. ajansäästö (11 vastausta)
4. kustannustehokkuus (10 vastausta)
5. arkistointi (yhdeksän vastausta).

Mikäli viisi tärkeimmiksi koettua hyötyä laitettaisiin tärkeysjärjestykseen sen mukaan, mikä vaihtoehto on saanut eniten ääniä kunkin painotetun hyötysijoituksen mukaan, olisi järjestys seuraava:

1. tiedon reaaliaikaisuus (viisi vastausta)
2. ajansäästö (viisi vastausta)
3. helppokäyttöisyys (neljä vastausta)
4. tieto helpommin saatavissa verrattuna paperiseen taloushallintoon (neljä vastausta)
5. arkistointi (neljä vastausta).

Viiden tärkeimmän hyödyn sijoituksessa tapahtuu tällä laskentakannalla muutosta siten, että kustannustehokkuus tippuu pois ja tilalle tulee helppokäyttöisyys. Helppokäyttöisyys sai eniten ääniä (neljä kpl) kolmanneksi tärkeimmän hyödyn kohdalla. Hyötyinä ajansäästö ja tiedon saatavuus helpommin verrattuna paperiseen taloushallintoon ovat painotettuina eri lailla riippuen laskentatavasta.

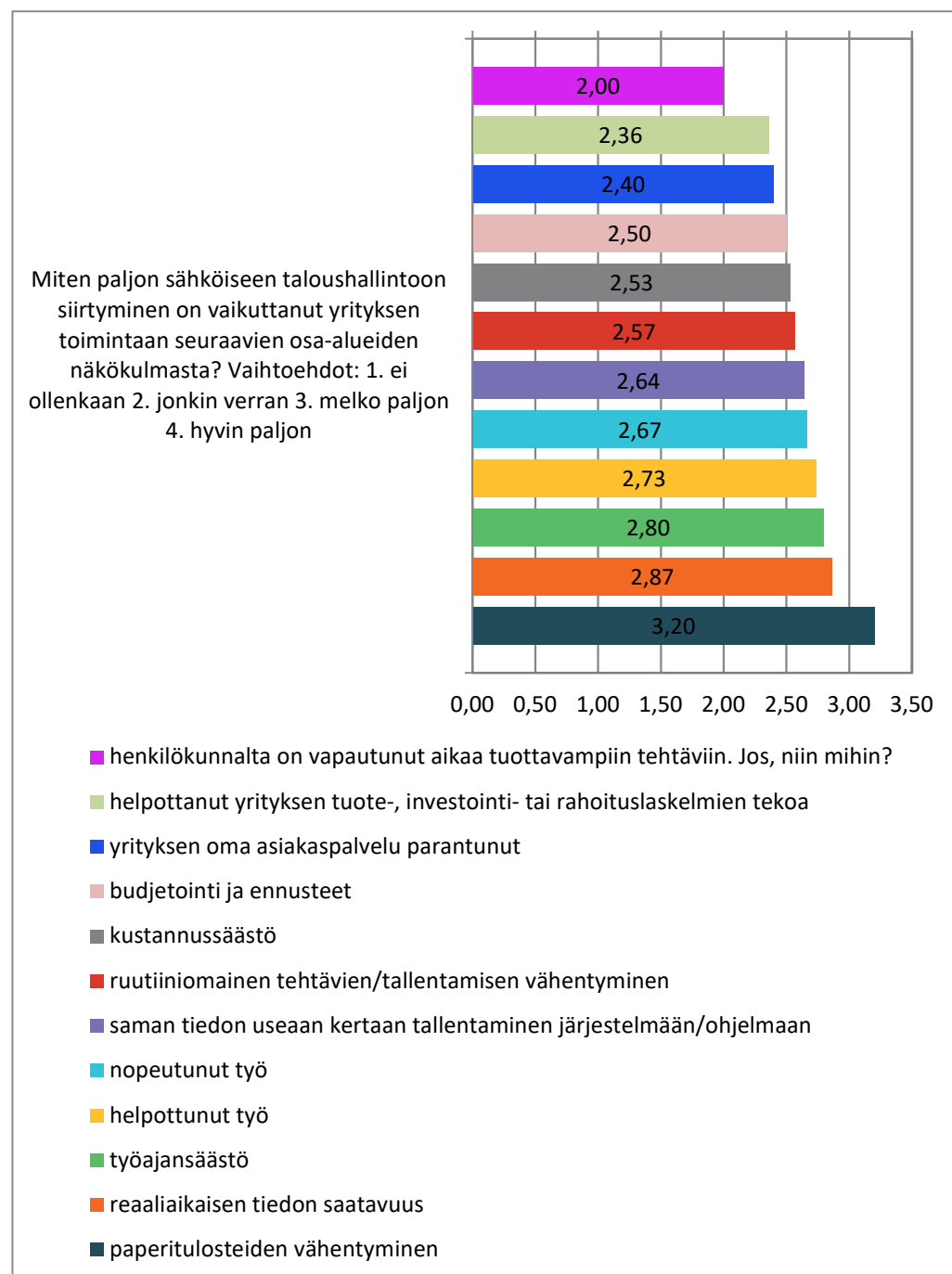
26. kysymyksessä kysyttiin vastaajilta, miten paljon sähköiseen taloushallintoon siirtyminen on vaikuttanut yrityksen toimintaan. Seuraavassa on lueteltu kysymykseen liittyvät osa-alueet, joita vastaajien tuli tarkastella: paperituloisten vähentyminen, työajansäästö, nopeutunut työ, rutiiniomainen tehtävien/tallentamisen vähentyminen, budjetointi ja ennusteet, helpottanut yrityksen tuote-, investointi- tai rahoituslaskelmien tekoa, reaaliaikaisen tiedon saatavuus, helpottunut työ, saman tiedon useaan kertaan tallentaminen järjestelmään/ohjelmaan, kustannussäästö, yrityksen oma asiakaspalvelu parantunut ja henkilökunnalta on vapautunut aikaa tuottavampiin tehtäviin. Vastausvaihtoehtoina kysymyksessä olivat 1. ei ollenkaan, 2. jonkin verran, 3. melko paljon ja 4. hyvin paljon.

Vastaajista 15 yritystä on siirtynyt käyttämään tai käyttää osittain sähköistä taloushallintoa. Yritykset kokivat sähköiseen taloushallintoon siirtymisen vaikuttaneen työajansäästöön sekä nopeutuneeseen ja helpottuneeseen työhön joko jonkin verran tai melko paljon. Keskiarvo näiden kolmen vastauksen kesken oli 2,7. 80 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että sähköisellä taloushallinnolla oli vaikutusta paperituloisten vähentymiseen melko paljon tai hyvin paljon.

Vastausten keskiarvo oli 2,5, kun tarkasteltiin vastauksia seuraavien osa-alueiden osalta: budjetointi ja ennusteet, yrityksen tuote-, investointi- tai rahoituslaskelmien teon helpottuminen ja reaaliaikaisen tiedon saatavuus. 40 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että reaaliaikaisen tiedon saatavuuteen oli sähköiseen taloushallintoon siirtymisessä ollut vaikutusta hyvin paljon.

Enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että yrityksen oma asiakaspalvelu oli parantunut jonkin verran tai melko paljon sähköiseen taloushallintoon siirtymisen myötä. Kustannussäästöjen osalta 36 % vastaajista oli sitä mieltä, että sähköiseen taloushallintoon siirtymisellä ei ollut ollenkaan vaikutusta kustannussäästöihin. Kuitenkin 29 % vastaajista vastasi, että vaikutusta kustannussäästöihin oli hyvin paljon. Vastausten keskiarvo kustannussäästöjen osalta oli 2,53. Vähiten koettiin sähköiseen taloushallintoon siirtymisen vaikuttaneen yrityksessä siihen, että henkilökunnalta olisi vapautunut aikaa tuottavampiin tehtäviin. Kyseilyssä oli mahdollisuus vastata avoimeen tekstikenttään kyseisen väittämän kohdalla, mihin tehtäviin oli jäänyt enemmän aikaa. Tähän oli saatu kaksi vastausta. Toinen vastaaja oli kirjoittanut ”*varsinaiseen toimintaan*” ja toinen vastaaja ”*strategisen johtamisen kehittämiseen*”.

Yhteensä reilu 69 prosenttia vastaajista koki, että tuottavampiin tehtäviin oli vapautunut aikaa joko jonkin verran tai ei ollenkaan. Kuvassa 10 on nähtävissä jokaisen osa-alueen osalta vastauksien keskiarvo. Liitteessä 3 on taulukko 2, jossa on nähtävissä kysymyksen 26. vastaukset 15 yrityksen osalta, mitkä ovat joko siirtyneet käyttämään sähköistä taloushallintoa tai käyttävät osittain sähköistä taloushallintoa.

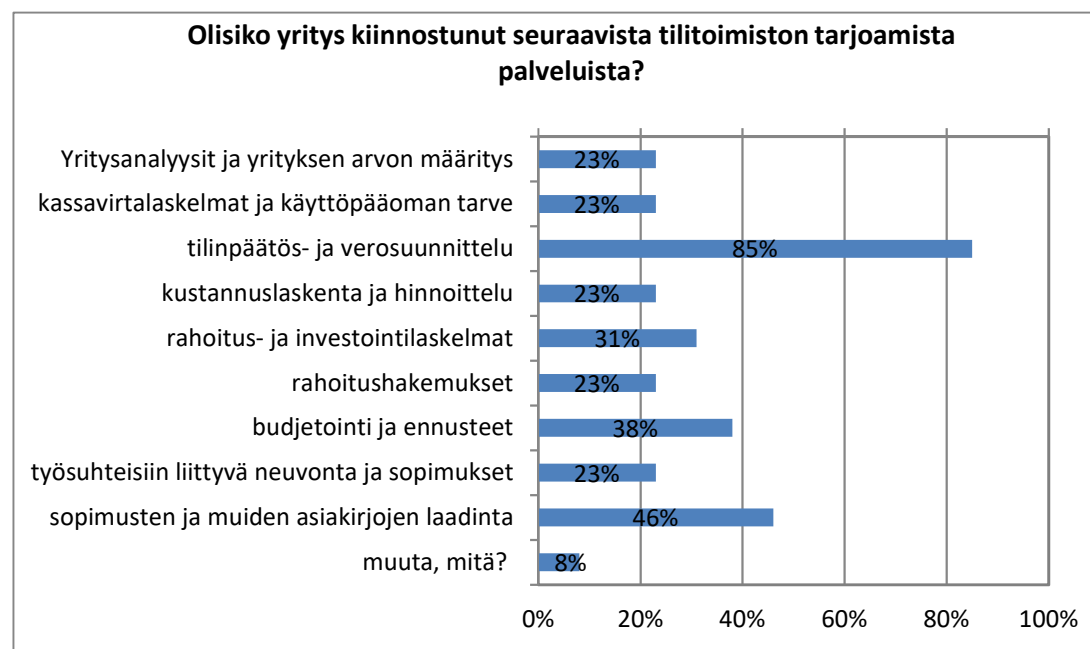

Kuva 10. Miten paljon sähköiseen taloushallintoon siirtyminen on vaikuttanut yrityksen toimintaan.

4.11 Kiinnostus tilitoimiston tarjoamiin palveluihin, kysymys 27

Sähköistä taloushallintoa käyttäviltä asiakasyrityksiltä kysyttiin heidän kiinnostustaan tilitoimiston tarjoamiin palveluihin. Vastausvaihtoehdoissa oli lueteltu seuraavat palvelut: yritysanalyysit ja yrityksen arvon määrittäminen, kassavirtalaskelmat ja käyttöpääoman tarve, tilinpäätös- ja verosuunnittelu, kustannuslaskenta ja hinnoittelu, rahoitus- ja investointilaskelmat, rahoitushakemukset, budjetointi ja ennusteet, työsuhteisiin liittyvä neuvonta ja sopimukset, sopimusten ja muiden asiakirjojen laadinta. Vaihtoehdoissa oli lisäksi muuta, mitä? -vastausvaihtoehto, jonka valitsemalla pystyi kirjoittamaan vapaaseen tekstikenttään mistä mahdollisesta muusta palvelusta olisi kiinnostunut.

Tuloksia tarkasteltaessa voidaan todeta, että eniten yritykset ovat kiinnostuneita tilinpäätös- ja verosuunnittelupalveluista. Kiinnostuneita oltiin myös sopimusten ja muiden asiakirjojen laadintapalveluista. Tilitoimistopalveluina myös budjetointi ja ennusteen laadinta kiinnostaisi yrityksiä. Rahoitus- ja investointilaskelmia koskeva palvelu oli neljäs eniten kiinnostusta herättävä palvelu yritysten mielestä. Mainittakoon, että yksi yritys oli kiinnostunut muusta palvelusta ja ilmoitti sen olevan raporttien saaminen suoraan ohjelmasta itse valittavilla hakuarvoilla. Tämä vastaus viittaa sähköisen taloushallinto-ohjelmiston tekniikan ominaisuuksiin, mihin tilitoimistoyritys ei välttämättä pysty vaikuttamaan. Kuvassa 11 on nähtävissä vastausvaihtoehtojen prosenttiosuudet.

Kuva 11. Yritysten kiinnostus tilitoimiston tarjoamiin palveluihin.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhtenä tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyrityksiltä, mitä parannettavaa heidän mielestään olisi sähköisen taloushallinnon prosesseissa yrityksen ja Omni Yrityspalvelut Oy:n välisessä yhteistyössä. Tätä lähdettiin selvittämään seuraavilla tutkimuskysymyksillä: Miten työnjako kirjanpitoyritysten kanssa on jaettu sähköisessä taloushallinnossa sekä mitä ongelmia on sähköisessä taloushallinnossa asiakkaan näkökulmasta? Kyselyn vastauksista kävi ilmi, että asiakasyritykset pitivät hyvinkin selkeänä sähköisen taloushallinnon osalta työnjakoa yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välillä, 90 prosenttia vastanneista oli tätä mieltä. Toisaalta tiedusteltaessa yrityksiltä, ovatko he tehneet yksilöidyn sopimuksen Omni Yrityspalvelut Oy:n kanssa, vastasi tähän ei-vastauksella 29 % ja ei osaa sanoa-vastauksella 19 %. Näin ollen yrityksissä ei joko tiedetä tehdyn tai ei ole tehty tarkasti yksilöityä sopimusta.

Kyselyn vastausten perusteella Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa eniten kirjanpitoa, viranomaisilmoitusten tekemistä, palkanlaskentaa ja tiliotteiden hoitoa suoraan pankista sähköisessä muodossa. Yrityksillä on erilaisia syitä teettää tietyt taloushallinnon toiminnot kirjanpitoyrityksellä. Tutkimuksessa tuli esiin, että tällaisia syitä ovat muun muassa yrityksen pienuus ja yritystoiminnan laajuus. Kuitenkin näihin osatekijöihin vaikuttaa yrittäjän oma suhtautuminen asiaan. Toisessa yrityksessä haluttiin käyttää kirjanpitoyrityksen palveluita laajasti yritystoiminnan pienuuden ja resurssien puuttumisen takia, kun taas toisessa yrityksessä haluttiin tehdä mahdollisimman paljon itse. Monessa vastauksessa tuli kuitenkin esiin se, että kirjanpitoyrityksen palveluita haluttiin nimenomaan sen myötä tulevan asiantuntijuuden takia.

Kyselyssä kysyttiin vastaajilta avoimella kysymyksellä, onko jokin sähköisen taloushallinnon osa-alue tai vaihe, johon yritys toivoisi parannusta koskien yhteistyötä yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välillä. Tähän kysymykseen tuli vastauksia 19 prosentilta vastaajista. Avoimet kysymykset ovat haastavia siksi, että niihin jätetään helposti vastaamatta ja niihin annetut vastaukset eivät välttämättä vastaa kysyttyyn asiaan. Tässä kyselyssä osa vastaajista olikin tuonut esille, että mitään parannettavaa ei heidän mielestään ollut. Vastauksista tuli kuitenkin esille kaksi seikkaa, jotka Omni Yrityspalvelut Oy voisi ottaa huomioon asiakaspalvelussaan: tiedottaminen sähköisten taloushallintopalveluiden vaihtoehtoista ja apu teknisten ongelmien ilmentyessä. Kaiken kaikkiaan asiakasyritykset vaikuttavat vastausten perusteella olevan pääsääntöisesti tyytyväisiä yrityksen ja Omni Yrityspalvelut Oy:n väliseen yhteistyöhön koskien sähköisiä taloushallinnon prosesseja.

Toisena tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa asiakaskunnalle koi-
tuvista hyödyistä liittyen sähköiseen taloushallintoon. Tähän liittyen
pyrittiin tutkimuksessa löytämään vastaus seuraaviin tutkimuskysy-
myksiin: Millä tavoin sähköiset toiminnot kirjanpidossa ovat vaikutta-
neet yrityksen toimintaan ja mitkä toiminnot koetaan tärkeimmiksi ja
käytetyimmiksi sähköisessä kirjanpidossa?

Kyselyyn osallistuneiden yritysten eniten käyttämät sähköisen talous-
hallinnon työkalut olivat kirjanpito, myyntireskontra, tiliotteiden siirto
suoraan pankista tilitoimistolle, palkanlaskenta ja viranomaisilmoituk-
set. Kyselytutkimuksessa selvisi, että yritykset kokivat sähköisen ta-
loushallintoon siirtymisen vaikuttaneen yrityksen toiminnassa konk-
reettisesti eniten paperitulosteiden vähenemiseen. Yritykset kokivat,
että sähköinen taloushallinto vähensi jonkin verran tai melko paljon ru-
tiinomaistatyötä, jossa joudutaan tallentamaan useaan otteeseen sa-
moja tietoja. Tämä näkyi myös siinä, että yritykset kokivat sähköisen
taloushallinnon säästävän työaika. Vaikka yritykset olivat tätä mieltä,
yllättävää oli tuloksissa seikka, jonka mukaan yritykset eivät kuitenkaan
kokeneet yhtä vahvasti sähköisen taloushallinnon vapauttaneen aikaa
tuottavampiin tehtäviin. Yritykset eivät myöskään kokeneet, että olisi-
vat saaneet kovinkaan paljon kustannussäästöjä sähköisen taloushal-
linnon käyttämisestä. Yrityksissä koettiin kuitenkin reaaliaikaisen tie-
don saatavuuden parantuneen sekä taloushallintoon liittyvien töiden
helpottuneen sähköisen taloushallinnon myötä.

Sähköisen taloushallinnon hyötyjä koskevaa teemaa kysyttiin myös toi-
senlaisella kysymyksen asettelulla, tiedustellen yritysten viisi tärkeim-
mäksi kokemaa hyötyä tai asiaa sähköisessä taloushallinnossa. Vas-
tausten perusteella yritykset kokevat tärkeimmiksi sähköisessä talous-
hallinnossa tiedon saatavuuden parantumisen ja tiedon reaaliaikaistu-
misen verraten paperiseen taloushallintoon. Arkistointi nähtiin sitä
kautta myös tärkeänä hyötynä. Tärkeänä hyötynä pidettiin myös säh-
köistymisen myötä tullutta ajansäästöä ja kustannustehokkuutta, vaik-
kakin kyselyn toisessa samaa teemaa olevan kysymyksen tuloksissa
sähköisellä taloushallinnolla ei nähty olevan kovin paljon vaikutusta
kustannussäästöihin.

Kyselyn lopussa tiedusteltiin yritysten kiinnostusta erilaisiin tilitoimis-
ton tarjoamiin palveluihin. Vastausten perusteella Omni Yrityspalvelut
Oy:n kannattaisi tarjota yrityksille tilinpäätös- ja verosuunnittelupalve-
luita, koska tästä oltiin selvästi eniten kiinnostuneita. Myös sopimusten
ja muiden asiakirjojen laadinta sekä budjetoinnin ja ennusteiden laa-
dintapalvelut olivat eniten kiinnostusta herättäviä asiakasyrityksille.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia toimeksiannon tehneen tilitoimistoyrityksen asiakaskunnan sähköisen taloushallinnon käyttöä. Toteutustavaksi valittiin kyselytutkimuksen suorittaminen asiakasyrityksiin nettiselainpohjaisella kyselyllä. Tuloksia tarkasteltiin kvantitatiivisin menetelmin pääsääntöisesti kysymysten ollessa suljettuja kysymyksiä. Kyselyssä oli myös joitain avoimia kysymyksiä, joiden vastauksia tarkasteltiin kvalitatiivisella otteella. Nettiselainpohjaisen kyselyn toteutuksessa ilmeni haasteita, koska ohjeistusta ei tullut tehtyä kyselyyn tarpeeksi yksiselitteisesti. Tästä syystä osa vastaajista olikin vastannut sellaisiin kysymyksiin, joihin ei olisi kuulunut vastata. Tämä ongelma ei kuitenkaan vaikuttanut tulosten luotettavuuteen eli reliabiliteettiin, koska Webropol-ohjelmiston ominaisuuksia käytettäessä pystyttiin vastauksista suodattamaan sellaiset vastaajat pois, joiden ei ollut kuulunut vastata kyseiseen kysymykseen. Reliabiliteetti täyttyi opinnäytetyössä myös siltä osin, että tutkittavana oli koko perusjoukko ja vastausprosentti nousi varsin korkeaksi. Näin ollen voidaan olettaa, että tulokset vastaavat hyvin koko asiakaskuntaa.

Validiteetin osalta tutkimus onnistui osittain hyvin, mutta parannettavaa jäi. Tutkimuksessa saatiin selvitettyä hyvin yritysten kokemat hyödyt koskien taloushallintoa sekä miten sähköiset toiminnot ovat vaikuttaneet yrityksen toimintaan. Tutkimuksessa saatiin myös selville, mitkä toiminnot ovat käytetyimpiä sähköisessä taloushallinnossa. Kuitenkin tutkimuksessa ei välttämättä parhaalla mahdollisella tavalla saatu selvitettyä sitä, mitkä sähköiset toiminnot ovat yritysten mielestä tärkeimpiä. Tosin johtopäätöksiä tästä voidaan tehdä sen perusteella, mitä toimintoja yritykset itse käyttävät tai mitä tilitoimistoyritys käyttää yrityksen taloushallinnon hoitamisessa sähköisesti. Tältä osin valideetti täyttyi. Paremmalla kysymysasettelulla olisi voitu saada enemmän tietoa kyselyssä siitä, mitä ongelmia asiakasyritykset ovat kohdanneet sähköisessä taloushallinnossa. Tutkimuksessa tätä asiaa kysyttiin avoimella kysymyksellä ja vastausmäärä jäi pieneksi varmaankin osittain siksi, että avoimet kysymykset saavat vastaajan helposti jättämään vastaamatta. Olisi voinut olla paikallaan kysyä mahdollisista ongelmista suljetulla kysymyksellä vastausvaihtoehdoineen.

Opinnäytetyö tehtiin objektiivisesti. Tulokset on raportoitu kattavasti opinnäytetyössä ja niistä on nähtävissä vastaajien määrät prosenttiosuuksineen. Tulosten epätarkkuusriskeinä voidaan pitää sitä, että kysymykseen ei ole ollut pakko vastata edetäkseen kyselyssä eteenpäin. Näin ollen joidenkin kysymysten kohdalla kaikki vastaajat eivät ole vas-

tanneet. Määrällisesti puhutaan kuitenkin yksittäisistä vastaajista, joiden vastaukset ovat saattaneet jäädä pois yksittäisten kysymysten kohdalla. Tämä seikka on tuotu esille raportoitaessa tutkimustuloksia. Tutkimuksessa otettiin vastaajien yksityisyyden suoja hyvin huomioon, eikä vastauksista ole tunnistettavissa yksittäistä vastaajaa.

Opinnäytetyön aihe on käytännönläheinen ja siksi myös tutkimuksen tulokset ovat hyödyllisiä toimeksiantajalle. Tutkimuksessa ei tullut esille mitään suurta yksittäistä tietoa, mutta pienempiä tietoja, joita hyötykäyttämällä Omni Yrityspalvelut Oy voi parantaa asiakaspalveluaan kohdistamalla toimenpiteitä tutkimuksessa esiin tulleisiin asioihin. Jatkotutkimuksena olisi mielenkiintoista selvittää, miksi kaikki työajansäästö ei siirry yrityksissä paremmin tuottavien töiden tekemiseen tai kustannussäästöihin, vaikka sähköisen ja digitalisoituneen taloushallinnon kerrotaan tuovan miljardisäästöt Suomen tasolla.

LÄHTEET

Finanssiala (2017). SEPA. Materiaalipankki 18.5.2017. Haettu 21.5.2017 osoitteesta <http://www.finanssiala.fi/maksujenvalitys/Sivut/SEPA-palvelut.aspx>

Heikkilä, T. (2004). *Tilastollinen tutkimus*. 5. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prima Oy.

Helanto, L., Kaisaniemi, T., Koskinen, K., Kuntola, K. & Siivola, M. (2013). *Taloushallinto. NYT. Tilitoimistoammattilaisen opas sähköiseen taloushallintoon*. 1. painos. Espoo: ProCountor International Oy.

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. (2012). *Tilastolliset menetelmät*. 5. – 7. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Hulkkonen, S. (2015). *Taloushallinnon prosessit*. Blogijulkaisu 12.5.2015. Haettu 19.5.2017 osoitteesta <http://hulkkonenconsulting.fi/wordpress/taloushallinnon-prosessit-3/>

Kirjanpitolaki 1997/1336. haettu 17.4.2017 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1>

Lahti, S. & Salminen, T. (2014). *Digitaalinen taloushallinto*. 1.painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Manninen, P. (2017). Henkilökohtainen tiedoksianto. Omni Yrityspalvelut Oy. Tilitoimistoyrittäjä. Kiuruvesi.

Valli, R. (2015). *Johdatus tilastolliseen tutkimukseen*. 2. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

MUKA-hankkeen tutkimus (2015). Digitaalinen taloushallinto yritysten kasvun ja kehittymisen tukena. Tutkimus digitaalisen taloushallinnon nykytilasta ja tulevaisuuden tarpeista pk-yrityksissä.

Haettu 17.4.2017 osoitteesta http://cdn2.hubspot.net/hubfs/494736/Ladattavat/raportti_digitaalinen_taloushallinto_01112015.pdf?t=1455785385398

Ojala, M. (2016). *Taloushallinnon data yhtenäiseksi*. Tilisanomat 21.1.2016. Haettu 19.5.2017 osoitteesta <http://tilisanomat.fi/artikkelit/taloushallinnon-data-yhtenaiseksi>

Omni Yrityspalvelut Oy n.d. Etusivu. Haettu 17.8.2017 osoitteesta <http://www.omniyrityspalvelut.fi/?Etusivu>

Saarnio, J. (2017). Reaaliaikatalous tuo huimat säästöt. Blogijulkaisu 20.3.2017. Haettu 19.5.2017 osoitteesta <http://teknologiateollisuus.fi/fi/ajankohtaista/teknoblogi/reaaliaikatalous-tuo-huimat-saastot>

Tilastokeskus, käsitteet. Haettu 25.4.2017.
http://www.stat.fi/meta/kas/pk_yritys.html

SAATEKIRJE KYSELYTUTKIMUKSEEN

Hyvä vastaanottaja,

Olen liiketalouden opiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta. Olen saanut yhteystietonne Omni Yrityspalvelut Oy:ltä. Syy yhteydenottooni on toimeksiantona toteutettava opinnäytetyö. Toimeksiantajanani toimii Omni Yrityspalvelut Oy.

Opinnäytetyöni käsittelee tilitoimiston asiakasyritysten käyttämiä sähköisen taloushallinnon palveluita. Työhön sisältyy Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakasyrityksille suunnattu kyselytutkimus. Tällä kyselytutkimuksella pyritään selvittämään, mitä parannettavaa sähköisen taloushallinnon prosesseissa olisi asiakas- ja kirjanpitoyrityksen välisessä yhteistyössä ja mihin liiketoiminnallisiin osa-alueisiin sähköinen taloushallinto on vaikuttanut asiakasyrityksissä. Kysely on lähetetty myös yrityksille, jotka eivät käytä sähköisen taloushallinnon työkaluja. Heidän kohdallaan kyselyssä pyritään selvittämään syitä paperisen taloushallinnon käyttämiseen sähköisten prosessien sijaan.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja vastaukset käsitellään nimettöminä sekä täysin luottamuksellisesti. Vastausaineistoa käytetään ainoastaan tämän tutkimuksen käyttöön. Kyselyssä täytettäviä taustatietoja hyödynnetään ainoastaan tilastollisessa käsittelyssä.

Kyselyyn vastaaminen vie aikaanne noin 10 minuuttia. Kyselyyn vastataan tämän saatekirjeen lopussa olevan sähköisen linkin kautta. Linkki toimii tavallisella nettiselaimella. Kyselylomake on avoinna 15.4.2017 asti. Toivon, että Teillä on aikaa vastata kyselyyn, koska jokainen vastaaja vaikuttaa omalta osaltaan kyselytutkimuksen luotettavuuteen ja hyödynnettävyyteen.

Mikäli teillä on jotain kysyttävää, voitte soittaa tai lähettää sähköpostia minulle.

Paula Ylhäinen

puh. 040 7545340

paula.ylhainen@student.hamk.fi

Mukavaa kevättä toivottaen,

Paula Ylhäinen

NETTILINKKI KYSELYYN:

KYSELYTUTKIMUKSEN KYSYMYKSET

1. Yritysmuoto

- toiminimi
- avoin yhtiö/kommandiittiyhtiö
- osakeyhtiö
- yhdistys

—

2. Yrityksen toimintavuodet

- alle 1 vuotta
- 1-3 vuotta
- 4-8 vuotta
- yli 8 vuotta

—

3. Yrityksen liikevaihto vuodessa

- < 50 000
- 50 000 – 100 000
- 100 001 – 200 000
- 200 001 – 500 000
- > 500 000

—

4. Kauanko yritys on ollut Omni Yrityspalvelut Oy:n asiakkaana?

- alle 1 vuosi
- 1-3 vuotta
- 4-8 vuotta
- yli 8 vuotta

—

5. Yrityksen henkilöstön määrä

- 1-2
- 3-9
- 10-49
- 50-249
- 250 tai yli

—

6. Onko yritys siirtynyt sähköiseen taloushallintoon vai käyttääkö perinteistä paperista taloushallintoa?

- vain paperinen taloushallinto
- käytössä osittain sähköisen taloushallinto
- yritys on siirtynyt paperisesta sähköiseen taloushallintoon. Merkitkää kenttään montako vuotta sitten. _____
- yritys on käyttänyt toiminnan alusta asti sähköistä taloushallintoa

7. Yrityksen käyttämät tilitoimistopalvelut

- kirjanpito
 - palkanlaskenta
 - tilinpäätökset
 - verosuunnittelu- ja ilmoitukset
 - ostoreskonta (ostolaskujen käsittely, ostolaskujen tilan seuranta)
 - myyntireskonta (myyntilaskujen käsittely, myyntilaskujen tilan seuranta)
 - perintä
 - sopimusten ja muiden asiakirjojen laadinta
 - budjetointi
 - kustannuslaskenta
 - yritysanalyysit
 - tuote-, rahoitus- tai investointilaskelmat
 - rahoitusneuvottelut
 - oikeudellinen neuvonta
 - muut palvelut, mitkä?
-

Mikäli edustamassanne yrityksessä käytetään sähköisiä taloushallinnon toimintoja, voitte siirtyä kysymykseen 10.

8. Mistä syystä yritys ei käytä sähköistä taloushallintoa? Mikä sähköisessä taloushallinnossa arveluttaa?

- tarpeellisuus
 - yrityksenne työntekijöiden osaaminen
 - toimivuus (tekniset vaatimukset ja tekninen osaaminen)
 - yhteistyökumppaneiden valmiudet
 - ei kiinnosta, asiat hoituvat vanhalla tavalla
 - liian pieni yritystoiminta
 - sähköisen taloushallinnon palveluita ei ole tarjottu
 - sähköisen käyttöjärjestelmän käyttöönotolle ei ole aikaa
 - hinta
 - joku muu, mikä?
-

9. Minkä osa-alueen voisitte kuvitella mahdollisesti ottavanne yrityksessä ensimmäisenä käyttöön sähköisessä taloushallinnossa?
- pankkiyhteyspalvelut
 - sähköinen tiliote
 - palkkojen laskenta
 - myyntireskontra (myyntilaskujen käsittely, myyntilaskujen tilan seuranta)
 - ostoreskontra (ostolaskujen käsittely, - tilan seuranta ja ostolaskujen hyväksyntä)

 - kirjanpito
 - varastonhallinta
 - joku muu, mikä?
-
-

Mikäli yrityksellänne ei ole käytössä sähköisiä taloushallinnon palveluita, voitte siirtyä suoraan kyselyn viimeiselle sivulle ja lähettää vastaukset. Kiitän kyselyyn osallistumisesta!

10. Yrityksen käytössä olevat sähköisen taloushallinnon työkalut
- kirjanpito
 - varastonhallinta
 - palkanlaskenta
 - myyntitilaukset
 - laskutus/myyntireskontra (myyntilaskujen käsittely, myyntilaskujen tilan seuranta)
 - myyntilaskutus verkkolaskumahdollisuudella
 - ostotilaukset
 - ostoreskontra (kattaa mm. ostolaskujen käsittely, - tilan seuranta ja ostolaskujen hyväksyntä)
 - ostolaskujen vastaanotto ja hyväksyntä (tilitoimisto hoitaa muutoin ostolaskujen käsittelyn)
 - automaattinen perintäpalvelu
 - tiliotteet sähköisesti suoraan pankista tilitoimistolle
 - maksuliikenne (maksetaan suoraan ohjelmasta)
 - käteiskuittien käsittely ja toimitus tilitoimistolle matkapuhelimella
 - kassajärjestelmä
 - viranomaisilmoitukset

11. Tulevatko yrityksenne tiliotteet suoraan sähköisen taloushallinnon palveluun?

- kyllä
- ei

12. Onko sekä yrityksellä että tilitoimistolla pääsy tiliotteisiin?

- kyllä
- ei
- en osaa sanoa

13. Missä muodossa yrityksenne vastaanottaa ostolaskuja?

- paperisena
- verkkolaskuina
- sähköpostitse
- skannauspalvelun kautta

14. Kuinka suuri osa yrityksen ostolaskuista tulee verkkolaskuina (arvio)?

- ei yhtään
- alle 25 %
- 25 – 49 %
- 50 -75 %
- yli 75 %

15. Onko ostolaskujen verkkolasku yrityksen oma valinta vai onko yrityksen ollut pakko vastaanottaa verkkolaskuja paperisen sijaan?

- Yrityksemme on saanut valita verkkolaskuvaihtoehdon
- Yrityksemme on täytynyt ottaa vastaan verkkolasku, koska sitä ei ole saanut paperisena

16. Missä muodossa yritys lähettää myyntilaskuja?

- paperisena
- verkkolaskuina
- tulostuspalvelun kautta
- sähköpostitse

17. Kuinka suuri osa yrityksen myyntilaskuista lähtee verkkolaskuina (arvio)?

- alle 25 %
- 25 – 49 %
- 50 -75 %
- yli 75 %

18. Mitkä toiminnot Omni Yrityspalvelut Oy hoitaa yrityksen puolesta sähköisellä taloushallinnon ohjelmalla?

- kirjanpito
- varastonhallinta
- palkanlaskenta
- myyntitilaukset
- laskutus/myyntireskontra
- myyntilaskutus verkkolaskumahdollisuudella
- ostotilaukset
- ostoreskontra
- ostolaskujen vastaanotto ja kierrätys
- automaattinen perintäpalvelu
- tiliotteet sähköisesti suoraan pankista tilitoimistolle
- maksuliikenne
- käteiskuittien käsittely ja toimitus tilitoimistolle matkapuhelimella
- viranomaisilmoitukset

19. Miksi yrityksessä on päädytty tilitoimiston kanssa edellä kertomaanne työnjako-
oon, mitkä asiat siihen ovat vaikuttaneet?

20. Onko yritys tehnyt tarkasti yksilöidyn sopimuksen kirjanpitoyrityksen kanssa liit-
tyen yrityksen taloushallinnon tehtäviin?

- kyllä
- ei
- en osaa sanoa

21. Onko yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välinen työnjako selkeä sähköisen talous-
hallinnon osalta?

- kyllä
- ei
- en osaa sanoa

22. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen Ei tai En osaa sanoa, kertokaa, miksi
työnjako ei ole selkeä?

23. Onko jokin sähköisen taloushallinnon osa-alue tai vaihe, johon toivoisitte parannusta koskien yhteistyötä edustamanne yrityksen ja kirjanpitoyrityksen välillä? Minkälaista parannusta toivoisitte?

24. Valitkaa tärkeysjärjestyksessä ensimmäisestä viimeiseen edustamanne yrityksen viisi tärkeimmäksi koettua hyötyä/asiaa liittyen yrityksen sähköisen taloushallinnon käyttöön. (webropolissa alusvetolaatikoita viisi kappaletta)

- tiedon reaaliaikaisuus
- tieto helpommin saatavissa verrattuna paperiseen taloushallintoon
- kustannustehokkuus
- tilitoimiston palvelu parantunut
- ajansäästö (yrityksenne toiminnassa)
- kokonaisuus; samalla työkalulla (taloushallinto-ohjelmisto) kaikki toiminnot esim. maksuliikenne, kk kirjanpito, raportointi, reskontrat
- helppokäyttöisyys
- ekologisuus, paperittomuus
- työvoiman tarpeen väheneminen taloushallinnon hoitamisessa
- tieto useamman käyttäjän tavoitettavissa paikasta riippumatta
- taloushallinnon toimintojen ulkoistaminen tilitoimistolle
- luotettavuus
- arkistointi
- yrityskumppaneiden vuoksi
- joku muu hyöty

25. Mikäli vastasitte kysymyksessä 24 vaihtoehdon MUU HYÖTY, kertokaa mikä hyöty kyseessä?

26. Miten paljon sähköiseen taloushallintoon siirtyminen on vaikuttanut yrityksen toimintaan seuraavien osa-alueiden näkökulmasta? Vaihtoehdot 1. ei ollenkaan 2. jonkin verran 3. melko paljon 4. hyvin paljon

- työajansäästö
- reaaliaikaisen tiedon saatavuus
- nopeutunut työ
- helpottunut työ
- paperitulosteiden vähentyminen
- kustannussäästö
- yrityksen oma asiakaspalvelu parantunut
- helpottanut yrityksen tuote-, investointi- tai rahoituslaskelmien tekoa
- budjetointi ja ennusteet
- rutiininomainen tehtävien/tallentamisen vähentyminen
- saman tiedon useaan kertaan tallentaminen järjestelmään/ohjelmaan
- henkilökunnalta on vapautunut aikaa tuottavampiin tehtäviin.
- Jos, niin mihin? _____

27. Olisiko yritys kiinnostunut seuraavista tilitoimiston tarjoamista palveluista?

- Yritysanalyysit ja yrityksen arvon määrittäminen
 - kassavirtalaskelmat ja käyttöpääoman tarve
 - tilinpäätös- ja verosuunnittelu
 - kustannuslaskenta ja hinnoittelu
 - rahoitus- ja investointilaskelmat
 - rahoitushakemukset
 - budjetointi ja ennusteet
 - työsuhteisiin liittyvä neuvonta ja sopimukset
 - sopimusten ja muiden asiakirjojen laadinta
 - muuta, mitä?
-

28. Mikäli olette kiinnostunut jostakin edellisessä kysymyksessä ilmoitetusta palvelusta, voitte ilmoittaa edustamanne yrityksen nimen, jotta Omni Yrityspalvelut Oy voi palata asiaan näiden palveluiden osalta (Omni Yrityspalvelut Oy ei saa muulta osin kyselyn yksilöityjä vastustietoja)

Kiitos vastauksesta!

TAULUKKO 2. Kysymyksen 26 vastaukset

	työajan- säästö	reaali- aikaisen tiedon saatavuus	nopeutunut työ	helpottunut työ	paperi- tulosteiden vähentyminen	kustannus- säästö	yrityksen oma asiakas- palvelu parantunut	helpottanut yrityksen tuote-, investointi- tai rahoitus- laskelmien tekoa	budjetointi ja ennusteet	ruutiinomainen tehtävien/ tallentamisen vähentyminen	saman tiedon useaan kertaan tallentaminen järjestelmään/ohjel- maan	henkilökunnalta on vapautunut aikaa tuottavampiin tehtäviin. Jos, niin mihin?	Yhteensä
1	1 7 %	2 13 %	2 13 %	3 20 %	0 0 %	4 36 %	3 20 %	5 21 %	5 36 %	2 14 %	3 21 %	5 38 %	35
2	5 33 %	4 27 %	4 27 %	3 20 %	3 20 %	3 21 %	4 27 %	3 14 %	3 21 %	3 21 %	2 14 %	4 31 %	41
3	5 33 %	3 20 %	6 40 %	4 27 %	6 40 %	4 14 %	7 47 %	2 43 %	0 0 %	8 57 %	6 43 %	3 23 %	54
4	4 27 %	6 40 %	3 20 %	5 33 %	6 40 %	4 29 %	1 7 %	4 21 %	6 43 %	1 7 %	3 21 %	1 8 %	44
Yhteensä	15	15	15	15	15	15	15	14	14	14	14	13	174
Keskiana	2,8	2,87	2,67	2,73	3,2	2,53	2,4	2,36	2,5	2,57	2,64	2	2,61